

ÅRSMELDING 2019

Innhold	Side
1 STYRET.....	2
2 NFAS REPRESENTASJON I LEGEFORENINGENS LANDSSTYRE.....	2
3 MEDLEMMER	3
4 ÅRSMØTET 2019.....	3
5 STYRETS ARBEID.....	13
6 FAGLIGE AKTIVITETER, REPRESENTASJON	23
7 HØRINGSUTTALELSER	31
8 UNDERUTVALG	32
9 INTERNASJONALT ARBEID	41
10 FAGRUPPER	44
11 TILDELING AV PRISER.....	68
12 NFAS VEDTEKTER	69

1 STYRET

1.1 Styret 1.9.2019-31.8.2021

Marte Kvittum Tangen, Tynset, leder
Torgeir Hoff Skavøy, Bergen, nestleder
Ståle Sagabråten, Nesbyen
Kjartan Olafsson, Florø
Sirin Johansen, Tromsø
Katrine Prydz, Hammerfest
Anette Fosse, Mo i Rana (i permisjon til 1.10.20)

Varamedlemmer:

Christina Fredheim, Fredrikstad
Ingvild Vatten Alsnes, Sandnes
Elisabeth Stura, Askøy

Fag-Alis 2019-2020 (neste periode vil blir 2020-2022):

Sumit Dhir
Sandra Langedal
Vegar T. Skjærvø

2 NFAS REPRESENTASJON I LEGEFORENINGENS LANDSSTYRE

Foreningen er for tiden direkte representert i Landsstyret med tre representanter gjennom Faglandsrådet Valggruppe 3 – allmenmedisin.

Følgende representanter er valgt for perioden 1.9.2019– 31.8.2021:

Marte Kvittum Tangen
Ståle Sagabråten
Ingvild Vatten Alsnes

Vararepresentanter:

Elisabeth Stura, Katrine Prydz

NFA REPRESENTASJON I FAGLANDSRÅDET 2020-21:

Ståle Sagabråten
Torgeir Hoff Skavøy
Marte Kvittum Tangen
Kjartan Olafsson
Christina Stangeland Fredheim
Ingvild Vatten Alsnes, LIS
Katrine Prydz, LIS

Vararepresentanter:
Elisabeth Stura
Sirin Johansen
Sandra Langedal, LIS

3 MEDLEMMER

Per 31.12.19 hadde foreningen totalt 7504 medlemmer og 92 assosierte medlemmer.

4 ÅRSMØTET 2019

NFAs årsmøte, X-meetingpoint, hotel Moxy, torsdag 9. mai 2019 kl. 13 – 18

Det var totalt 180 personer til stede, herunder medlemmer, assosierte medlemmer, gjester og sekretariat. Det var 96 Grunnkurs A-deltakere til stede første del av årsmøtet (obligatorisk oppmøte fra punkt 1-3).

Petter Brelin åpnet møtet og ønsket medlemmer og gjester velkommen.

1. Godkjenning av innkalling og valg av dirigenter, referenter og tellekorps

Vedtak:

Innkalling, valg av dirigenter, referenter og tellekorps ble godkjent uten anmerkninger.

Bente Thorsen og Hans Høvik ble valgt til dirigenter.

Charlotte Henriksen og Gro Tove Hem Johnsen ble valgt til referenter.

Sidsel Mordt Andreasen, Ole Arild Osmundnes, Karin Wallin og Camilla Fagerholt ble valgt til tellekorps.

2. Godkjenning av dagsorden, forretningsorden, presentasjon av valgkomiteens innstilling og leders tale

Trine Bjørner, leder av valgkomiteen, presenterte valgkomiteens innstilling til nytt NFA styre og medlemmene av valgkomiteen:

Valgkomiteen: Trine Bjørner, Hans Høvik, Peter Prytz (går ut av habilitetsgrunner), Fuk-Tai Sundvor, May-Lill Johansen, Eirik Viste er vara men trer inn fast når Peter Prydz går ut.

Nytt NFA styre:

Ny leder og ny nestleder, 2 (av 5) nye styremedlemmer og 2 (av 3) nye varamedlemmer.

Forslag til ny leder: Marte Kvittum Tangen.

Forslag til ny nestleder: Torgeir Hoff Skavøy

Styremedlemmer: Ståle Sagabråten, Anette Fosse, Kjartan Olafsson, Sirin Johansen, Katrine Prydz (ny).

Vara: Elisabeth Stura (ny), Christina Stangeland Fredheim (ny), Ingvild Vatten Alsnes (ny).

Fag-ALIS: Vegar T. Skjervø, Sumit Dhir, Sandra Langedal.

Dirigentene presenterte forretningsorden.

Leders tale: Petter Brelin holdt leders tale. Talen er lagt ut i sin helhet på NFAs hjemmeside.

Bente Prydz Mjølstad takket Petter Brelin for arbeidet som NFA-leder. Hun overrakte bilde med tittel "Tilstander" på vegne av NFA.

3. Helsepolitisk verksted: "Kjærlighet for faget i en presset tid"

Nestleder Ståle Sagabråten introduserte tema og innlederne Laila Didriksen og Nina Wiggen.

Innleder – Laila Didriksen, kommuneoverlege i Gildeskål, 12 år, fastlønn.

- Grunnlaget for lysten til å gå på jobb er folkene. Under en tid hvor kommunen ble tappet resurser, jobbet flere kolleger i kommunen godt sammen for å få det til å fungere, men det var lite hjelp fra samarbeidsaktører.
- Pasient kasuistikk om en pasient i nærmiljøet som døde av koloncancer, utfordringene, men også stoltheten over å kunne hjelpe med å gjøre en krevende situasjon så fin som mulig.

Før neste innleder ble NFA-filmen om rekruttering med Ingvild Roksund vist.

Innleder – Nina Wiggen, fastlege i Oslo, i bydel Alna, preget av multietnisitet og lavere levealder enn befolkningen for øvrig. Hun har vært 6-7 år på samme sted, driver avtalepraksis.

- Jobber i et område med sosioøkonomiske utfordringer.
- Legesøkning for alle mulige slags spørsmål, ikke bare legespørsmål. Setter grenser og gir tydelig beskjed om hva pasientene kan forvente av fastlegen.

- Deltar i piloteringen av primærhelseteam. Stor forbedring å få sykepleieren inn på kontoret. Fortsatt legen som leder av tverrfaglig samarbeid. Utviklingen i legekantoret gir inspirasjon til videre arbeid.
- Tverrfaglig team er det beste som kunne skjedd hverdagen. Arbeidet er i endring men det trenger ikke å være negativt.
- Utviklingen av legetjenesten på kontoret hver dag gjør at det er gøy og at det er tro på fremtiden.

Gruppediskusjon. Oppsummering. Diskusjon i plenum. Styret tar med momenter tilbake til videre arbeid.

4. Årsmelding for 2018

Under gjennomgang av årsmeldingen, presenterte styremedlemmer flere relevante saker i NFAs arbeid i 2018. To oversendelsesforslag til styret ble også gjennomgått.

Styremedlem Anette Fosse presenterte sak om internasjonalt arbeid.

Anna Stavdal er nyvalgt president i **WONCA**. Det ble bedt om innspill fra årsmøtet om hvordan NFA kan støtte hennes arbeid i **WONCA**.

Styremedlem Andreas Pahle presenterte arbeidet med Estetisk medisin.

Er det er grenser for hva faget vårt skal inneholde? Det kan være gråsoner, men det problematiske er når behandlingstiltak er rettet mot helt friske for å forbedre utseende. NFA mener at leger må ta ansvaret for å avgrense egen virksomhet på feltet. NFA styret har tatt initiativ til samarbeid rundt dette og jobber med et felles policydokument sammen med Tannlegeforeningen og Sykepleierforbundet.

Styremedlem Stefan Hjørleifsson presenterte arbeidet med Gjør kloke valg-kampanjen.

Høsten 2018 ble kampanjen lansert for å redusere overdiagnostikk og overbehandling. Brosjyrer lå på bordene om at: Mer er ikke alltid bedre. Det planlegges venteromsvideo og plakater. Sykepleierforbundet, optikere, fysioterapeuter, kiropraktorer og tannleger har sluttet seg til kampanjen.

Styremedlem Kjartan Olafsson presenterte arbeidet med videokonsultasjoner.

Arbeidet har vært om leger og video, og andre elektroniske kommunikasjonsformer. Forbrukerrådet kom med en rapport om digital modenhet ved norske fastlegekontor, som var positiv. Fastlegene er nokså frempå i muligheten til å kommunisere med pasienter, men de fleste velger likevel telefonen. Fastleger har vært først ute med nye elektroniske hjelpemidler historisk sett (f.eks. EPJ, e-resept). Fersk innbyggerundersøkelse viser at 90% ønsker først og fremst ansikt-til-ansikt-kontakt. Dette gjør at videokonsultasjoner blir et tillegg mer enn et substitutt. Videokonsultasjoner fungerer best dersom man kjenner pasienten.

Styremedlem Anette Fosse presenterte arbeidet med Norsk forening for alders- og sykehjemsmedisin.

NFAS skal bytte navn til Norsk forening for eldremedisin i samarbeid med NFA. Kommunene omgjør sykehjemsplasser til hjemmeplasser. Dette krever økt kompetanser hos fastlegene på faget eldremedisin.

Leder Petter Brelin presenterte arbeidet med forbrukerundersøkelsene fra Forbrukerrådet.

Kommunikasjonen rundt undersøkelsene har vært utfordrende. Forbrukerrådet gjør egentlig funn som tyder på at fastlegene gjør sitt samfunnsoppdrag, men presenterer det som at fastlegene ikke fyller sitt mandat. NFA gjør sitt ytterste for å samarbeide med Forbrukerrådet, og få belyst saken fra vårt ståsted.

Kommentarer fra salen til årsmeldingen:

Gisle Roksund: Berømte Anna Stavdal sitt arbeid internasjonalt. Hun er valgt som kommende president for **WONCA** World. Ønsker at styret skal rigge en form for økonomisk støtte ettersom hun nå gjør frivillig arbeid.

Jørund Straand, replikk: Vi må skape rammer rundt Anna Stavdal. Hun har fått øket sin stilling ved UiO og er fratatt sine oppgaver, således frikjøpt.

Petter Brelin, kommenterte: Sittende styre overlater det kommende styre til å avgjøre saken, siden budsjettansvaret ligger der.

Trond Egil Hansen, kommenterte på Gjør kloke valg-kampanjen. Korte sykehusopphold er en driver for overdiagnostikk; mest mulig skal gjøres på kortest tid. Vil NFA sette fokus på dette?

Bente P. Mjølstad, kommenterte: St. Olavs hospital reviderer mottaksblodprøvepakken. Styret jobber videre med å integrere slike tiltak i sykehus.

Janecke Thesen: Etterlyste bedre helsehjelp til transpersoner. Rikshospitalet har monopol på behandling av disse personene, og de må igjennom en psykiatrisk vurdering. Fastlegen er fraværende i denne prosessen. Kompetansen hos fastlegen må bygges opp, og det må finnes en andrelinjetjeneste før tredjelinjen.

Karin Frydenberg: Påpekte utfordringene med rekruttering. Arbeidsbetingelser (AF-område) og fagutøvelse. Økonomisk modell på Skreia med 8.2-avtale medfører at det ikke er rekrutteringsproblemer, mens de er store problemer i nabobygdene. . Det må også tilrettelegges for institusjonstjeneste, hva tenker NFA om dette?

Petter Brelin, kommenterte: det er nå nye regler rundt spesialistutdannelsen, ber leder av spesialitetskomiteen Hans Høvik å svare ut.

Hans Høvik, leder av spesialitetskomiteen: Kravet om sykehus-tjeneste ble landet i februar i år, minstekravet for sykehus-tjeneste er 6 måneder. Kommunen må gjøre avtale med helseforetakene og institusjonene. Stillningene for allmennlegene må være

relevante, men legene må være produktive når de er i sykehuspraksis. Det er vaktplikt dersom man jobber i avdelinger med vaktplikt.

Marit Karlsen: Etterspurte status med akuttmedisinforskriften og herunder bekymring for kvalitetskravet. Kravene er basert på dårlig kvalitet i større legevakter. Det kan få store konsekvenser for distriktet, ettersom det kan spenne ben for kvalitet fremfor å øke det. Må fremsnakke legevakt, det er kvalitet i legevakt når allmennleger gjør jobben.

Petter Brelin, kommenterte: Det er usikkert hva som skjer med den nye akuttmedisinforskriften, det er muligheter for at den må skrives om. NFAs faggruppe i legevaktsmedisin jobber godt opp mot myndighetene for å påvirke endringer.

Helen Brandstorp: Takket styret for god blanding av by og distrikt i innledningene. Påpekte hvor viktig det er å beholde distriktsmedisin. I Norge er det annerledes. Internasjonalt er det særordninger i distriktene, det er det ikke i Norge, vi har robuste ordninger som passer. Nasjonal mobilisering mot bakvaktsskravet er muliggjort gjennom faggruppenettverket. Norsk produksjon av litteratur på området må presenteres internasjonalt.

Petter Brelin, kommenterte: Det er solidaritet mellom by og land i Norge generelt sett, fra legenes side. Kommunene fremstår ikke like solidariske, ref. Bærum som vil åpne for fri etablering av fastleger.

Trond Egil Hansen, påpekte: Det er behov for noen kvalitetskrav i legevakt, må ryddes i områder som pr. i dag fremstår som en "beitemark" for alle som har autorisasjon og der dårlig kvalifiserte leger bytter til seg vakter. NFA er styremedlem i SKIL, og videre finansiering av SKIL er usikker. SKIL er en viktig aktør, som må bevares og utvikles.

Petter Brelin, kommenterte: Berømte Helen Brandstorp for arbeidet med distriktsmedisin. Kommenterte også på at det har vært intense forsøk for å sikre varig finansiering av SKIL, men det er foreløpig ikke oppnådd en varig løsning. Pr. i dag gjøres avtaler mellom SKIL og kommuner, noe som gir en viss inntekt.

Kjetil Klungre: Kontaktet Helsedirektoratet med spørsmål om hvordan man følger de t nye spesialistreglene, fikk ett intetsigende svar. Hvordan skal leger i kommunen følge opp nye LIS-leger og kommunens ansvar ovenfor dem, i de kommunene der det ikke tilrettelegges for en utdanningsplan.

Petter Brelin, kommenterte: Det pågår nå et arbeid i Helsedirektoratet og KS som skal hjelpe kommunen med dette.

Cecilie Kongshaug: Etterspurte tanker hvordan spesialiseringssløpet vil bli for rekruttering av kvinnelige leger, som er store deler av korpset. Og hvor lenge man må jobbe i sykehus.

Hans Høvik, kommenterte: Under de gamle reglene må man ha et år i sykehus, med de nye reglene er det minimum 6 måneder.

Petter Brelin, kommenterte: Det er AF som jobber med å legge til rette for arbeidsbetingelsene, NFA vil jobbe med å tilrettelegge de faglige forholdene. I dette arbeidet vil veiledere ha en viktig rolle.

Kjetil Klungre, replikk: Menn ønsker også permisjon i forbindelse med barnefødsel og levelige arbeidsforhold. Oppfordret til fastlønnsarbeid for å kombinere familie og fastlegejobb.

Inger Johanne Ravn, replikk: Det må tilrettelegges for god arbeidsforhold uansett kjønn.

Peter Prydz: Veiledningsgrupper er videreført i ny spesialiststruktur. Kommunene skal utarbeide en utdanningsplan sammen med kandidaten, det er ikke kommunene som skal be kandidaten om å utarbeide dette. Det er behov for faglig støtteapparat for å hjelpe kommunene med å utarbeide utdanningsplanen f.eks. med vurdering av om læringsmål er oppnådd, overvåking av utdanning som helhet og vurdering av vanskeligheter. Denne utfordringen bør styret og faggruppene ta tak i.

Petter Brelin, kommenterer: NFA har et samarbeid med Helse- og omsorgs departementet om utdanningsplaner, her er det politisk velvilje.

Hans Høvik: Denne problemstillingen er spilt inn til Helsedirektoratet gjentatte ganger, og spesialitetskomiteen jobber også videre med dette.

Helen Brandstorp: Etterspurte ALIS sitt arbeid med dette og støttestrukturer.

Innsendt forslag under årsmøte

Forslag til årsmøtet i NFA på vegne av det avtroppende ALIS-utvalget

ALIS-utvalget ble startet som et prøveprosjekt i 2012 med tilknytning til både NFA og AF. Fra 2015 ble det et permanent utvalg, og da organisert som et underutvalg i Allmennlegeforeningen. Det permanente utvalget har i sine to perioder jobbet med saker som er relevante både for AF og NFA, som f.eks. ny struktur i spesialistutdanningen og modeller for ALIS-avtaler. Vi har i hovedsak rapportert til AF sitt styre, men har også hatt oppdrag fra NFA blant annet i å rekruttere norske delegater til de europeiske og nordiske organisasjonene for yngre allmennleger. Vårt viktigste produkt, Oppstartshåndbok i allmennmedisin, som vi oppdaterer årlig, har både fagmedisinsk og fagpolitisk innhold.

NFA oppretter nå, etter vedtak fra Legeforeningen sentralt, et FUXX, eller fagutvalg for utdanningskandidater i allmennmedisin. Vi foreslår at dette får kortnavnet FUA – Fagutvalg for Utdanningskandidater i Allmennmedisin. Vi mener begrepet Fag-ALIS gir grobunn for forvirring.

Samtidig som det er valgt et nytt ALIS-utvalg på AFs landsrådsmøte med fire medlemmer, får vi tre ALIS i FUA. Som ALIS-utvalg ser vi med glede at flere ALIS velges inn i sentrale verv i allmennlegenes foreninger. Vi ser også at det er hensiktsmessig at det enkelte utvalg har klare linjer i hvem de rapporterer til og får finansiering fra. Vi mener imidlertid at de til sammen syv ALIS, som nå er valgt eller skal velges til disse utvalgene, utgjør en viktig ressurs samlet og anbefaler på det sterkeste at de avholder møtene sine sammen. Det permanente ALIS-utvalget har NFA-styrets utdanningskandidat som et femte medlem. Vi har erfaring med at dette sikrer kontakt med det som rører seg i begge foreningene og at mange viktige perspektiver trekkes inn i sakene vi arbeider med. Vi vurderer at felles møter i de to utvalgene, med utdanningskandidatene fra NFA og AF sitt styre som medlemmer, vil sikre dette framover.

Som en konsekvens av dette oppfordrer vi NFA til å planlegge finansiering av FUA slik at utvalget kan opprettholde et tilsvarende aktivitetsnivå som dagens ALIS-utvalg, og sikre et tett og integrert samarbeid.

ALIS-utvalget ønsker at disse innspill oversendes styret, og at man vurderer vedtektsendring av utvalgets navn på årsmøtet i 2020.

Innsendt forslag tas til behandling av NFA-styret.

Gisle Roksdal: Etterspurte hvordan det står til med økonomien til Allmenmedisinsk forskningsfond.

Petter Brelin, kommenterte: Det er ca. 11. millioner på konto. Regnskapet for 2018 gikk i 0, som betyr at allmenmedisinsk forskning kan økes.

Helen Brandstorp, kommenterte: Savner fokus på rekruttering og stabilisering i grunnutdanningen og promotering av 10 uker i allmennpraksis i utviklingsplanen som ble lansert under kurs i helsepolitikk. Viktig med tidlig eksponering for allmenmedisin.

Petter Brelin, kommenterte: Dette kommer sikkert som et forslag og vil måtte gå igjennom Rethos-utvalget.

Tom Ole Øren, kommenterte: Det står i utviklingsplanen at praksis i allmenmedisin må økes til minimum 10 uker.

Bente P. Mjølstad, kommenterte: Det jobbes for 10 uker i Rethos-utvalget, det er også stor støtte til dette.

Elisabeth Swensen: Opplyste om arbeidet om en nasjonal konferanse i 2020 om overdiagnostikk som rettes beslutningstakerne, i tillegg til leger. Det er søkt og innvilget støtte til dette fra Legeforeningen.

Kjetil Klungre: Det er behov for et kompetanseløft omkring kjønnsdysfori.

Gunnar Frode Olsen, replikk: Foreningen FRI har arrangert to kurs som er godkjent av Legeforeningen som emnekurs.

Janecke Thesen, replikk: Faggruppen for LGHBT-helse leverte utkast til kapittel i veiledningshåndboken.

Peter Prydz, kommenterte: Kapitlet som ble levert er med.

Kjetil Klungre, kommenterte: Det ønskes hjelp til gode strategier for søvnvaner og god psykisk helse uten bruk av Z-hypnotika.

Petter Brelin, kommenterte: Dette er et vanskelig tema, som det arrangeres kurs om. Jobber mot Helsedirektoratet for å få faglig mediestøtte, som med kampanjen om å få ned antibiotikabruk. Søker også hjelp fra Seraf om dette.

Jørund Straand, replikk: UiO har lyst ut stipend til en som skal kartlegge litteratur og hjelpemidler for å hjelpe leger i arbeidet med avmedisinering.

Bente Thorsen: Kommenterte under gjennomgang av arbeidet til faggruppen i samhandling at det har kommet tilbakemeldinger fra fastleger om at samhandlingsdokumentet har vært til hjelp. Bedre epikriser, reduksjon av oppgaveoverføring av ikke-avtalte oppgaver. Sykehuslegene er enige i at samhandlingspunktene er rimelige.

Trond Egil Hansen, kommenterte: Faggruppen om sosial ulikhet i helse er en viktig nyoppstartet faggruppe og setter fokus på et særdeles viktig tema. Sosiale gradienter må inn i prioriteringsarbeidet. Egenandelspolitikken samsvarer ikke med det vi vet om ulikheter i helse.

Oversendelsesforslaget fra Marte Kvittum Tangen ble gjennomgått:

Norsk forening for Allmenntilleggsmedisin skal arbeide for en endring i sanksjonsregelverket for tilsynssaker som omhandler medisinsk-faglige feil. Målet er bedre kvalitet i helsetjenesten og bedre ivaretagelse av den enkelte lege.

Norsk forening for Allmenntilleggsmedisin skal be Legeforeningen vurdere en styrking av den medisinskfaglige bistanden i tilsynssaker, herunder synliggjøre og videreutvikle ordningen med bistand fra de fagmedisinske foreningene.

Innsendt forslag tas til behandling i NFA-styret.

Vedtak:

Årsmeldingen ble vedtatt.

Sak 5. Regnskap for perioden 1. januar – 31. desember 2018

Vedtak:

Regnskap for perioden 1. januar – 31. desember ble enstemmig vedtatt.

Sak 6. Budsjett 2020

Vedtak:

Årsmøtet fastsatte kontingent for medlemmer og assosierte medlemmer til 500 kr.

Budsjett 2020 ble enstemmig vedtatt.

Honorarutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Sak 7. Valg av nytt NFA styre, valgkomite og Fag-Alis

Petter Brelin la frem forslaget til ny valgkomite. Navn i kursiv er på valg

	Funksjon	Navn	Periode
1	Leder	Trine Bjørner	Til 2021
2	Medlem	Eirik Viste (erstatte Peter Prytz)	Til 2021
3	<i>Medlem</i>	<i>Fuk-Tai Sundvor</i>	<i>Til 2023</i>
4	<i>Medlem</i>	<i>Petter Brelin</i>	<i>Til 2023</i>
5	<i>Medlem</i>	<i>Andreas Pahle</i>	<i>Til 2023</i>
6	<i>Vara</i>	<i>Stefan Hjørleifsson (inn for Eirik Viste)</i>	<i>Til 2021</i>
7	Vara	Karsten Kehlet	Til 2021
8	<i>Vara</i>	<i>Espen Storeheier</i>	<i>Til 2023</i>

Peter Prydz har trukket seg som medlem pga. inhabilitet ift. forslaget til nytt NFA styre. Eirik Viste går fra vara til medlem.

Styrets forslag ble vedtatt ved akklamasjon.

Trine Bjørner, leder av valgkomiteen presenterte valgkomiteens innstilling til nytt styre.

	Funksjon	Navn	Sted	Kjønn	Akadem i	Utd. kand.
1	Leder	Marte Kvittum Tangen	Tynset/Østlandet	K		
2	Nestleder	Torgeir Hoff Skavøy	Bergen/Vestlandet	M		
3	Styremedlem	Ståle Sagabråten	Nesbyen/Østlandet	M		
4	Styremedlem	Kjartan Olafsson	Florø/Vestlandet	M		
5	Styremedlem	Sirin Johansen	Tromsø/Nord-Norge	K		
6	Styremedlem	Katrine Prydz	Hammerfest/Nord- Norge	K		x
7	Styremedlem	Anette Fosse	Mo i Rana/Nord- Norge	K	x	
8	Vara	Elisabeth Stura	Bergen/Vestlandet	K		
9	Vara	Christina Fredheim	Fredrikstad/Østlandet	K		
10	Vara	Ingvild Vatten Alsnes	Sandnes/Vestlandet	K		

Karine Prydz ble byttet med Elisabeth Stura ettersom det må sitte en utdanningskandidat i styret.

Innstilling fra valgkomiteen Fag-Alis:

Navn	Periode
Sumit Dhir	Til 2020
Sandra Langedal	Til 2020
Vegar T. Skjærvø	Til 2020

Kandidatene er på valg frem til 2020 ettersom Fag-Alis er et underutvalg i NFA og underutvalg velges hvert partall år. Valget i 2018 ble utsatt til 2019 på grunn av manglende kandidater.

Vedtak:

Valgkomiteens innstilling ble vedtatt.

Marte Kvittum Tangen ble gratulert som ny leder og holdt en takketale til medlemmene. Nytt NFA-styre ble gratulert og avtroppende styremedlemmer ble takket.

Sak 7. Fastsettelse av tid og sted for årsmøtet 2019.

Neste års årsmøte holdes i forbindelse med våruka 4-8. mai, på Scandic hotel Fornebu. Presentasjon ved Hans Christian Myklebust.

5 STYRETS ARBEID

Oversikt

ÅRSMELDING 01.01 – 31.08.19 ved daværende leder Petter Brelin:

I 2019 hadde mange i det sittende styret sittet i mange år. Styrets arbeide var preget av at vi hadde mange løpende prosjekter, høy aktivitet med mange oppgaver og aktiviteter både innenfor og utenfor legeföreningen. Styrets medlemmer har vært ettertraktede samarbeidspartnere for andre ledd i Legeföreningen, for pasientorganisasjoner og for myndigheter. Vi har jobbet med en rekke saker som har hatt relevans for norsk allmenmedisin og vi mener selv at vi har styrket kvaliteten på det allmenmedisinske arbeide som gjøres i landet og at vi også har bidratt til å gi faget større anerkjennelse og et tydelig ansikt utad.

Styremøter

Styremøtene fortsatte etter samme mal som vi har utviklet de senere årene. Disse møtene er viktige for å utvikle ny politikk og legge en strategi for arbeidet for norsk allmenmedisin. Det har derfor vært sentralt å rydde plass til de saker der vi møter nye problemstillinger og der vi trenger å utvikle ny politikk eller etablere nye prinsipper for arbeidet. I møtene ble det et poeng å få til effektiv og rask gjennomgang av vedtakssaker for så å bruke mer tid på en del temasaker som trengte en lengre og grundigere behandling. Til temasakene innhentet vi regelmessig ekstern kompetanse, enten fra våre dyktige og kunnskapsrike kolleger i allmenlegekorpset, eller fra eksterne aktører som vi kunne lære av. Dette opplevdes som en nyttig og berikende møteform der vi fikk gjort mye på begrenset tid. Styreleder sendte også jevnlig ut «ukebrev» for at alle styremedlemmer skulle være orienterte om løpende prosesser som vi arbeidet

med slik at det var anledning til rask tilbakemelding og evt.korreksjoner av det som ble gjort. Styrearbeidet ble opplevd både som nyttig, effektivt og morsomt.

Saker vi har jobbet med

Styret har hatt et godt og gjennomarbeidet arbeidsprogram som vi har brukt aktivt som en rettesnor for det vi har arbeidet med og de initiativer vi har tatt for å utvikle faget.

Arbeidsprogrammets hovedpunkter er:

Beskrive og fremme kvalitet i allmennmedisin

- Veldig mye innsats har vært nedlagt for å arbeide med dette punktet i arbeidsprogrammet. Først og fremst har styret hatt som mål å styrke og bre ut SKIL som det nasjonale miljøet for kvalitet i allmennmedisin. SKIL har utviklet seg til noe som vi alle kan være stolt av og som vi alle trenger. Det har vært seigt å formidle til myndighetene at SKIL er vårt bidrag for å gjøre hele tjenesten bedre. Det har undret oss at myndighetene ikke har sett at de bør være med å løfte dette sammen med oss for å bidra til en bedre og mer homogen allmennmedisin i hele landet.

Arbeide for bedre samhandling og entydig oppgavefordeling mellom aktørene i helsetjenesten

- Arbeidsgruppen for samhandling har lagt ned et enormt arbeide for å bidra til at ikke fastlegekontorene drukner i arbeidsoppgaver som pålegges av andre. Det har særlig vært et behov tydeliggjøre og å lage prinsipper for arbeidsdeling mellom spesialisthelsetjenesten og allmennpraksis. De prinsipper som vi har utarbeidet har etter hvert blitt anerkjent og tatt i bruk i de aller fleste sykehusområder. Dette arbeidet er blitt sett, anerkjent og tatt imot i hele helsetjenesten. Helseministeren har gitt uttrykk for at han støtter vårt arbeide her.

Arbeide for at utviklingen av digital medisin skjer etter pasientenes behov

- Vi har sett fremveksten av en rekke digitale tilbud i det som noen kaller «helsemarkedet» de senere årene. Dette har vært tilbud der pasienter kan kontakte helsepersonell på en eller annen digital flate, oftest tilbud fra helprivate aktører. Dette er tjenester der man ikke tilbys annet enn en samtale, det er intet tilbud om klinisk undersøkelse, oppfølging eller noen av de andre elementene som ellers er en selvfølge i helsetjenesten. NFA har ment at digital medisin i denne konteksten kun er rådgivningstjenester, ikke helsetjenester. Disse teknologiene er kun nyttige dersom de brukes

som et supplement til ordinære helsetjenester. NFA har sammen med myndighetene arbeidet for å utvikle og ta i bruk digitale tjenester som video o.l. i vanlig allmenntillegget setting. Fastleger som bruker disse verktøyene, kan tilby pasienten gode helsetjenester som eventuelt kan suppleres med fysisk oppmøte ved behov.

Motvirke sosial ulikhet

- Fattigdom, lav utdanning og liknende er ikke bare et problem i seg selv, Slike sosiale parametere er sterke prediktorer for dårlig helse. NFA har arbeidet for å minske helseforskjeller som resultat av sosial plassering. I en tid der middelklassens behov og ønsker ofte blir prioritert, er det behov for en aktør som minner om at tiltak som har effekt er tiltak som hjelper ressursvake og fattige mennesker. Vår faggruppe for sosial ulikhet arbeider spesifikt med dette.

Styrke offentlig helsetjeneste

- Alt vi gjør i NFA har som mål å styrke og bedre den offentlige helsetjenesten. I alle sammenhenger viser vi til at samfunn som har en sterk solidarisk finansiert offentlig helsetjeneste som får best resultater og som gir best tjenester. For å legitimere et slikt standpunkt er det viktig at vi både som forening og som enkeltaktører arbeider for å utvikle tjenesten slik at den fortsetter å ha tilslutning i befolkningen.

Utvikling av legekantor for framtida

- NFA ser at medisinen blir stadig mer kompleks og at oppgavene i fremtiden både vil bli teknisk og organisatorisk mer krevende å løse. På sykehusene ser vi en entydig utvikling i retning av at mange pasientforløp trenger aktører fra flere profesjoner og flere spesialiteter. Kompleksiteten i pasientoppfølgingen er i ferd med å gjøre seg gjeldende også i primærhelsetjenesten. Vi tror at legekantorene må utvikles slik at de blir større med flere kolleger på samme kontor og at det vil bli behov for mer samarbeid med andre profesjoner i kommunene. Vi har støttet arbeidet med primærhelseteam og vi har tatt initiativ til utvikling av legekantorene ved å foreslå at det opprettes et arbeidsområde for kvalitet og innovasjon innenfor rammene av trepartsamarbeidet. Det er tatt godt imot av alle aktører.

Eksempler på samarbeid med andre instanser

Vi har hatt stor nytte av å samarbeide om saker som har interesse for allmenmedisinen. Vi startet blant annet et samarbeide med Senter for Rus og avhengighetsmedisin – SERAF - for å advare mot økende forskrivning av opioider. Det er en urovekkende utvikling at en stadig større andel av overdoser foregår med midler som brukes legalt, som oksykodon og tramadol. Det betyr ikke nødvendigvis at dette er legalt forskrevne medikamenter, men det er grunn til å minne om problemstillingen og sørge for at utviklingen snur. SERAF og NFA tok initiativ til et møte med departementet der vi orienterte om situasjonen og pekte på tiltak for å sikre at utviklingen ikke gikk videre i feil retning. Et annet eksempel på et slik samarbeid er et initiativ vi gjorde sammen med Apotekforeningen - en organisasjon som vi ofte er uenig med, men også en organisasjon som representerer en viktig samarbeidspartner for alle primærleger. Både apotek og leger ser at samarbeidet om pasientene i kommunene ikke er godt nok. Vi tok derfor et initiativ sammen for at myndighetene skulle utrede hvordan man kan styrke samarbeidet lokalt slik at pasientene skal få en bedre behandling.

Rekruttering og trepartssamarbeidet

Mye av styrets interesse og arbeidskraft ble brukt til det som har vært et stort og økende problem de siste årene: Den svake rekrutteringen til norsk allmenmedisin. Til tross for ganske massiv innsats fra en samlet legeförening for en bedre rekruttering allerede fra 2015, har det vært liten eller ingen interesse hos myndighetene til å gjøre noe substansielt med denne rekrutteringsutfordringen. Hverken sentrale eller lokale myndigheter har gjort noe effektivt som har stoppet flukten fra fastlegekontorene. På slutten av 2017 gjenoppstod trepartssamarbeidet mellom staten, KS og Legeföreningen. Denne gruppen bestilte en rekke oppdrag av Helsedirektoratet; man ba om rapporter som skulle utrede forskjellige aspekter ved fastlegeordningen. Det ble først og fremst igangsatt en stor evaluering av fastlegeordningen. Dette var et arbeide som ble drevet av konsulentselskapet EY og der NFA deltok både i referansegruppen og med annen støtte til arbeidet. Rapporten bekreftet bilde av en primærlegetjeneste i krise, slik som legeföreningen har formidlet situasjonen i flere år. Rapporten er viktig fordi den sikrer at det nå er en felles virkelighetsoppfatning både hos oss i profesjonsorganisasjonene og hos de myndigheter som har ansvaret for ordningen. Det ble også utredet nye finansieringsmodeller i en egen arbeidsgruppe der NFA også deltok. En annen viktig arbeidsgruppe så på muligheter for å sikre kvalitetsutvikling og innovasjon i primærlegetjenestene. NFA var aktive i alle disse utredningene våren 2019.

Høringer

Volumet av høringer er blitt noe mindre de senere årene. Vi er ikke helt sikre på årsaken til dette, men det er antagelig en mindre produksjon av s.k. normerende produkter fra Helsedirektoratet. Slike «normerende produkter» som vi kjenner som veiledere, handlingsprogrammer, retningslinjer o.l., er viktige fordi de bidrar til å

sikre en lik og godt begrunnet praksis i hele landet. NFA har i tidligere perioder ment at produksjonen av slike dokumenter var for stor; det var ikke alltid disse dokumentene var like relevante i en klinisk hverdag.

Nå er inntrykket at denne produksjonen er i ferd med å bli for liten. Vi tok blant annet et initiativ sammen med norsk hodepineforening for å få utviklet en ny nasjonal veileder for hodepine. Direktoratet hadde ikke kapasitet til å gjøre dette arbeidet. Det er uheldig når fagmiljøene ikke får utviklet de veiledere som man etterspør. Etter vårt syn bør direktoratet ha et mer proaktivt forhold til fagmedisinske foreninger. Det ville være naturlig om direktoratet etterspør ønsker fra fagmiljøene og på den måten sikrer at de er med og styrker helsetjenesten med det vi trenger. Når det ikke utvikles nasjonale retningslinjer, blir det gjerne RHFene som utvikler retningslinjer innenfor sin region. Dette er ikke heldig - vi som sitter utenfor sykehusstrukturen blir sjelden invitert inn i dette arbeidet og vi risikerer også at det blir regionale forskjeller innenfor en del fag. De høringer vi har fått, er utarbeidet med vanlig god NFA kvalitet, med bred involvering av styret.

Oppnevninger

Det er en glede å være leder av en sterk fagmedisinsk forening som NFA. Våre representanter er etterspurt i mange sammenhenger. Det er etterspørsel etter deltagelse i nasjonalt utviklingsarbeid i regi av sentrale helsemyndigheter, og mange ønsker en fastlege med på arrangementer, debatter og som foredragsholdere. De fleste medier trenger fastlegerepresentanter både som rådgivere og intervjuobjekter. For foreningens ledelse og administrasjon er det ikke vanskelig å finne kompetente og villige fastleger som vi med trygghet kan sende ut som representanter for oss alle. Vi mottar jevnlig både takknemlighet og begeistring fra de som får hjelp fra våre representanter. Våren 2019 var preget av at veldig mye ble bundet opp i arbeidet med trepartssamarbeidets utredninger.

ÅRSMELDING 01.09 – 31.12.19 ved nåværende leder Marte Kvittum Tangen:

Nytt styre og ny leder startet arbeidet 1.september 2019, etter en fin overføring hvor nytt og gammelt styre hadde felles styreseminar ultimo august. Tidligere leder ga uvurderlig god innføring i de mest aktuelle sakene for NFA de siste ukene før han fratrådte. Heldigvis fortsatte en del av styremedlemmene, og de har bidratt godt til kontinuiteten.

Jeg vil her kort kommentere noe av fortsettelsen på NFA arbeidet, som tillegg til det som allerede er skrevet.

4.september ble den første av flere evalueringsrapporter om fastlegeordningen offentlig, og arbeidet med handlingsplan og evalueringer preget hele høsten - 19. Rapportene er samlet svært grundige gjennomganger av tilstanden i fastlegeordningen, og bekreftet den virkelighetsbeskrivelse Legeforeningen har hatt i flere år. Det er store rekrutteringsutfordringer, svært stor arbeidsbelastning og store mangler i organisering og finansiering. HOD startet arbeidet med en handlingsplan for fastlegetjenesten straks etter offentliggjøringen av de første rapportene. Det har vært viktig for oss i NFA å bidra med innspill og tanker til denne. Trepertssamarbeidet fortsatte høsten-19 med NFA leder representert. Trepertssamarbeidet reiste også på flere besøk til ulike kommuner for å belyse problemstillinger med felles virkelighetsforståelse. Vi var på felles tur til Molde kommune for å se på kommuneoverlegerollen, til Kirkenes for å få innblikk i bl.a. rekrutteringsutfordringer og til Nesbyen for å få innsikt i organisasjonsløsninger og muligheter i en kommune som har valgt 8.2 løsning. Høsten -19 arrangerte også HOD 4 åpne innspillmøter hvor alle kunne komme med kommentarer som grunnlag til handlingsplanarbeidet (Stavanger, Gjøvik, Kirkenes og Oslo). NFA var aktivt til stede på alle møtene.

Fastlegedagen 5.desember ble markert med aktiv deltagelse fra NFA på Helsedirektoratets seminar, og et kveldsarrangement i regi av Legeforeningen.

NFA har som følge av svært godt arbeid over mange år blitt en ettertraktet aktør for mange. Det har fortsatt vært stor medieinteresse, både om små og store saker. Vi har fortsatt et godt samarbeid med myndighetene, og har også deltatt på flere seminar på Stortinget. Vi har fortsatt å være aktive i paneldebatter, ved foredrag, kurs, seminar, ulike innspillmøter og styringsgruppemøter, og i det interne arbeidet i Legeforeningen. NFA bidro også i 2019 sammen med Helsedirektoratet aktivt for å promotere «Stopp Toben» (røykesluttkampanje).

Styremøter

Vi kom raskt og godt i gang, det har vært og er et aktivt styre med stort engasjement og mange meninger. Vi er en fin blanding av uerfarne og noen med lang fartstid med ulike styreverv i Legeforeningen og NFA. Styret arbeider godt også utenom styremøtene, og vi har både tatt i bruks Teams og fortsatt med utstrakt e-post utveksling. Vi er også takknemlige for stabil og god sekretariatstøtte.

Høringer

Vi fortsatte det aktive arbeidet med høringer som NFA har god tradisjon for. Vi avga høsten-19 til sammen 19 høringssvar fra NFA. I noen av høringssvarene har

styret fått gode innspill fra relevante faggrupper. Noen av de viktigste og største høringene høsten-19 var: akuttmedisinforskriften, ny veileder for legevakt, NOU om tvangsbegrensingsloven, ny E-helselov og NOU om «når krisen inntreffer». [Oversikt over avgitte høringssvar finnes her.](#)

SKIL – Senter for kvalitet i legekontor

Arbeidet med å få plass en nasjonal finansiering av SKIL har fortsatt vært prioritert. Vi har med tydelig stemme påpekt dette behovet i alle fora hvor det har vært naturlig, og skrevet det inn i rapporter og dokumenter der det har vært naturlig. NFA har tett kontakt med SKIL og har også deltatt på internasjonale kontaktmøter for å diskutere kvalitetsarbeid. NFA leder er styreleder i SKIL.

Gjør Kloke Valg

NFA har fremmet kampanjen Gjør Kloke Valg i mange fora og startet høsten-19 arbeidet med 5 nye allmennt medisinske anbefalinger.

WONCA og internasjonalt arbeid

Norge får i 2020 en norsk president i WONCA World. Vi har hatt tett kontakt med den kommende presidenten Anna Stavdal og er stolte over en slik representasjon fra norsk allmennt medisin.

Vi ga støtte til revitalisering av norsk allmennt medisinsk utvekslingsprogram gjennom Vasco da Gama Movement, og høsten-19 startet en prosess med søknad om EU-midler til utvekslingsprogrammet gjennom Erasmus+.

Faggrupper og underutvalg

Mange av NFA sine faggrupper og underutvalg er svært aktive og en uvurderlig ressurs for NFA. Det ble høsten-19 avholdt felles møte for ledere av faggruppene, lederne av NFAs underutvalg og sekretariat og ledelse i NFA. NFA leder har også deltatt i noen av faggruppe-møtene for å bli bedre kjent.

Fagstyret

NFA fikk også etter 1.september nestleder i fagstyret ved Ståle Sagabråten, i tillegg er NFA leder fagstyremedlem. NFA bidro aktivt på det 2.faglandsrådet høsten 2019.

Samarbeid

Vi har prioritert å fortsette med et tett og godt samarbeid med andre organisasjoner. NFA har mange gode allianser som vi har forsøkt å videreføre. Vi har hatt møter med pasientorganisasjoner, ulike private og offentlige organer og andre profesjonsforeninger. Vi har også prioritert et godt samarbeid internt i Legeforeningen, og det har vært helt naturlig med tett samarbeid med Allmenlegeforeningen.

E-helse, EPJ-løftet, triagering og videokonsultasjoner

Det er utfordrende å få oversikt over utviklingen i E-helse. NFA er aktivt med i ulike styringsgrupper og hadde også høsten-19 mange møter med ulike aktører. Hendelsene våren-19 har gjort at mye av dette arbeidet fikk fart og en annen retning enn forutsett.

Utdanning

NFA har deltatt på felles allmenmedisinsk universitetsmøte med innlegg, deltatt i møter med utdanningskomiteen og hatt dialog med allmenmedisinsk utdanningsutvalg (AU). Innholdet i grunn-, videre- og etterutdanningen i allmenmedisin er viktige for NFA.

Medlemsutvikling

NFA har hatt en ganske stor medlemsøkning i 2019. Fra 1.sept til 31.des fikk vi gledelige 658 nye medlemmer. Totalt i 2019 økte medlemstallet med 875. Vi er nå den 3. største foreningen i Legeforeningen (etter Ylf og Of).

Pr 31.12.19: **7504** ordinære medlemmer og **92** assosierte medlemmer.

Av disse var 55% av de yrkesaktive medlemmene spesialister.

Av alle medlemmer var 44% kvinner.

For mer statistikk, se her <https://www.legeforeningen.no/om-oss/legestatistikk/fagmedisinske-foreninger/fagmedisinske-foreningers-medlemsrapporter/>

5.1

5.2 Allmenmedisinsk forskningsfond - AMFF

AMFF finansieres ved avsetning i Normaltarifforhandlingene. Pengene tildeles av et styre hvor Helse- og omsorgsdepartementet er representert. I 2019 ble det bevilget til sammen 13,78 mill. kroner fra Allmenmedisinsk forskningsfond til i alt 30 prosjekter. Fondet mottok i alt 33 søknader med en samlet søknadssum på 17,90 mill. kroner.

5.3 Grunnutdanningen

Kurs

AF og NFA har samarbeidsavtale om felles kurs. De to foreningene har avholdt følgende felles kurs i 2019:

Nidelvkurset, februar

- Temaer: "Lidelser i nakke, brystrygg og overekstremiteter" Rica Nidelv Trondheim.
- Antall deltakere: 31
- Kurskomité: Satya Sharma og Sturla Stendal
- På foreningens time deltok Tom Ole Øren og Bente Prytz Mjølstad

Geilokurset, 18. – 22. mars

Temaer: Nevrologi og "musikk og hjernen"

- Antall deltakere: 102
- Kurskomité: Gerhard Gerhardsen (leder), Jan Arvid Prytz, Marianne Killi og Jørgen Smith.
- På foreningens time deltok Nils Kristian Klev, styremedlem AF og Stefan Hjørleifsson styremedlem fra NFA.

Kurs under Allmenmedisinsk våruke, Hellerudsletta mai

Grunnkurs D - Allmennlegen som forsker og kunnskapshåndterer

- Antall deltakere: 48
- Kurskomité: Jørund Straand,

Grunnkurs A- Allmenmedisin (EU-kurs)

- Antall deltakere: 92
- Kurskomite: Gjertrud Lødøen Vibeke Løvdal Bjørg Dysthe

Emnekurs: Gynekologi – Gode tips og praktisk trening

- Antall deltakere: 56
- Kurskomité: Marianne Natvik, Marius Johansen, Kiana Kasiri, Nina Wiggen, Tommy Valio, Kari Løvendahl Mogstad

Klinisk emnekurs: Vanskelig forskrivning av vanedannende medikamenter

- Antall deltakere: 46
- Kurskomité: Stefán Hjörleifsson, Trine Bjørner, Cato Innerdal

1.1.1 **Klinisk emnekurs: Kurs for allmennleger i stressmestring og egenomsorg**

- Antall deltakere: 30
- Kurskomité: Audun Myskja, Hanne Solfrid Berg

Kurs i helsepolitikk

- Antall deltakere: 118
- Kurskomité: Kirsten Rokstad, Nils Kristian Klev, Ole Arild Osmundnes

Ledelseskurs del I på våruka, del II Universitetet i Oslo

Del I

- Antall deltakere: 28
- Kurskomité: Christina Stangeland Fredheim, Torgeir Hoff Skavøy

Del II

- Antall deltakere: 12
- Kurskomité: Christina Stangeland Fredheim, Torgeir Hoff Skavøy

Solstrandkurset, mai/juni

- Gynekologi
Antall deltakere: 132
- Revmatologi
Antall deltakere: 107
Hvorav 80 deltok på begge kursene
- Kurskomité: Alexander Geelmuyden, Marit Berge Endresen, Stian Wesnes, Stina Lind Monsen, Marit S R Skeie, Rolf M Tande
- På foreningens time deltok: Elisabeth Stura, AF, Knut Arne Wensaas NFA

6 FAGLIGE AKTIVITETER, REPRESENTASJON

Representasjon i internasjonalt arbeid: Se kapittel 9. IT prosjekter: Se faggruppe elektronisk kommunikasjon og EPJ, kapittel 11.

Verv/ utvalg	Styremedlem	Andre medlemmer
ALIS NFA representant.	Andreas Pahle/Katrine Prydz	
Allmenntmedisinsk forskningsfond: Leder styret	Petter Brelin	
Allmennlegedata, ekstern referansegruppe Hdir	Marte Kvittum Tangen	Tor Carlsen. Nicolas Øyane
Alternativ medisin, fagråd NAFKAM	Sirin Johansen	
Antibiotikasenter for Primærhelsetjenesten - referansegruppe	Petter Brelin	
Hovedkomiteen for Nordisk kongress 2021	Ingvild Vatten Alsnes, Stefan Hjørleifsson	Olav Thorsen - leder
Vitenskapelig komite for Nordisk kongress 2021	Bente Prytz Mjølstad, Ingvild Vatten Alsnes, Anette Fosse,	Gunnar Tschudi Bondevik, leder
Allmenntmedisinsk forskningsfond, NFA representanter i fagrådet	Ståle Sagabråten, Bente Prytz Mjølstad Stefan Hjørleifsson/Øystein Hetlevik (Afe Bergen)	
ALS-arbeidsgruppe - Hdir	Christina Stangeland Fredheim	
ADHD pakkeforløp, Hdir		Espen Skalle
Barn og unge - dialog som ledd i henvisningsprosessen, arbeidsgruppe - Hdir		Kari Løvendahl Mogstad
Beskrivelse av fastlegen – arbeidsgruppe med AF	Ståle Sagabråten	

Demens 2020, arbeidsgruppe Hdir	Marte Kvittum Tangen	
Diabetes, Nasjonalt register		Stian Langeland Wesnes
Diabetesregister for voksne - fagråd	Sirin Johansen	
Diabetes, veilederprogram for helsepersonell til unge med diabetes. Helsedirektoratet		Nils Ivar Leraand
Dødsårsaksregisteret, fagråd		Harald Reiso
Elektromagnetiske felt (EMF) – samarbeidsforum mellom offentlige myndigheter og helse	Christina Stangeland Fredheim	
E-konsultasjon og triagering, arbeidsgruppe Hdir	Kjartan Olafsson, Marte Kvittum Tangen	
Fagstyret Dnlf	Petter Brelin, Ståle Sagabråten, Marte Kvittum Tangen	
Fastlegedagen – arbeid med markering av dagen.	Elisabeth Stura	
Flåttsykdommer, referansegruppe. Nasjonalt senter for flåttbårne sykdommer		Knut Eirik Eliassen
Fond for kvalitet og pasientsikkerhet, Legeforeningen, medlem fondsutvalget	Petter Brelin	
Forskningsutvalg Dnlf		Helen Brandstorp
Forsikringsprosjektet	Petter Brelin, Tor Carlsen, Marte Kvittum Tangen	
Fødselsomsorg, arbeidsgruppe Hdir	Ståle Onsgård Sagabråten	
Gjør kloke valg, styringsgruppen	Stefan Hjørleifsson	
Elektronisk beslutningsstøtte for velinformerte helsebeslutninger		Signe Flottorp
Elektronisk meldingsutveksling, referansegruppe Ehelsedir		Susanne Prøsch
Etablering av et strukturert utdanningstilbud på Ahus for leger i spesialisering i allmenntmedisin	Espen Storeheier	

Forskningsprosjektet, elektroniske erklæringer. Standardiseringsgruppen	Kjartan Olafsson Torgeir Hoff Skavøy	
Hjerneslag ekspertgruppe for revidering av innsatsområdet behandling av hjerneslag		Rune Aakvik Pedersen
Helse Omsorg 21 råd	Marte Kvittum Tangen	
Helsesykepleierutdanning, utvikling av nasjonal faglig retningslinje, Rethos	Ståle Onsgård Sagabråten	
Hjerne helse, partnerskap oppfølging av Nasjonal Hjerne helsestrategi 2018-2024	Marte Kvittum Tangen	
Ikke-kliniske arbeidsoppgaver, arbeidsgruppe Hdir	Marte Kvittum Tangen	
IT-utvalget Legeforeningen, leder	Kjartan Olafsson	
Indikatorer, referansegruppe Hdir	Marte Kvittum Tangen	
KOLS, revisjon av nasjonal retningslinje. Helsedirektoratet		Geir Sjaastad
KomUT - utarbeidelse av veiledere for elektronisk samhandling	Per Martin Sommernes	Susanne Prøsch
Kreft, handlingsprogram Hdir, fastlegegruppe		Hanna Helgetun Krogh
Kunnskapssenterets prioriteringsforum	Stefan Hjørleifsson	
Kunnskapssenteret, fagrådet		Trine Bjørner
KUPP, kunnskapsbaserte oppdateringsvisitter		Wenche Haugen
Kurskomiteseminar komite		Lene Dæhlen Torstein Sakshaug
Kvalitet og innovasjon i allmennlegetjenesten, utredning Hdir for Trepertssamarbeidet	Kjartan Olafsson	
Kvalitet og pasientsikkerhet Legeforeningens utvalg	Elisabeth Stura	Karoline Lund
Kvalitetsindikatorer, nasjonalt system, referansegruppe Hdir	Torgeir Hoff Skavøy	
Laboratoriet i hjemmetjenesten, Noklus rådgivningsgruppe	Sirin Johansen	

Legater – Komite for tildeling av priser fra Trelasthandler A. Delphin og hustrus legat og Johan Selmer Kvanes' legat		Arnulf Langhammer
Legemiddelberedskap i primærhelsetjenesten, arbeidsgruppe i SLV	Marte Kvittum Tangen	
LIS 1, obligatorisk veilederutdanning i forbindelse med resertifisering, Hdir.	Stefan Hjørleifsson Ingvild Vatten Alsnes	
LIS 1 Spesialitetsråd; Legeforeningen		Frode Oosterling
Livmorhalskreft. Representant i Rådgivningsgruppen for masseundersøkelsen		Kari L Mogstad
Livmorhalskreft Styringsgruppen masseundersøkelse	Christina Stangeland Fredheim	
Mage-tarmsykdommer, funksjonelle. Ref gruppe nasjonal kompetansetjeneste	Ståle Sagabråten	Knut-Arne Wensaas
Mammografiscreeningprogrammet, styringsgruppe,	Petter Brelin, Marte Kvittum Tangen	
Melanomgruppe, Norsk		Lene Kroken
Menneskerettsutvalg, Legeforeningen		Stefan Hjørleifsson
Muskel skjelett helse, Rådet for	Tor Carlsen	
Nasjonalt råd for organdonasjon		Jan Arne Holtz
Nasjonalt styringsgruppe mot antibiotikaresistens, HDIR	Petter Brelin Marte Kvittum Tangen	
NORM sitt Fagråd perioden 2017-2020		Linda Rui
Nordic Federation of General Practice, NFGP Medlem styret	Petter Brelin, Marte Kvittum Tangen	
Norsk resuscitasjonsråd, medlem styret		Sverre Håkon Evju
Kodeverk og terminologi – Felles språk, referansegruppe - ehelsedirektoratet	Marte Kvittum Tangen,	Bjørn Gjelsvik, Øystein Hetlevik. Tor Carlsen

Pakkeforløp psykisk helse og rus, Hdir	Torgeir Hoff Skavøy	Gerd Elin Albert Hoff Rebecka Jensen Bente Aschim Nina Wiggen Per Johan Askim Torgeir Gilje Lid Christer Mostrøm Kari Haugeland Eirik Viste
Persontilpasset medisin - Oppfølging av Nasjonal strategi Fagråd - Hdir		Henrik Vogt
Prioritering i klinikken – Helsedirektoratet	Espen Storeheier i prosjektgruppe Anette Fosse i styringsgruppe	
Praktiske ferdigheter – arbeidsgruppe med spesialitetskomiteen	Sirin Johansen, Ingvild Vatten Alsnes	
Primærhelseteam, referansegruppe Hdir	Christina Stangeland Fredheim, Marte Kvittum Tangen	
Primærmedisinsk uke, hovedkomiteen	Tor Carlsen	
Primærhelseprogrammet, referansegruppe Hdir	Marte Kvittum Tangen	
Referansegruppe – implementering av verktøy for forebyggende risikokartlegging i forbindelse med pilot for oppfølgingsteam	Sirin Johansen	
Referansegruppe for forskningsnettverk i primærhelsetjenesten (PraksisNett)	Kjartan Olafsson	
Referansegruppe – Pakkeløp hjem for kreftpasienter	Anette Fosse og Andreas Pahle	
Referansegruppe – Nasjonalfaglig retningslinje for helsehjelp til personer med kjønnsinkongruens/-dysfori		Elisabeth Swensen, Mari Bjørkmann
Referansegruppe – Veileder om helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming	Sirin Johansen	
Regional arbeidsgruppe HPV primærscreening		Marianne Natvik
Rusarbeid og psykisk helsearbeid Nasjonal kompetansetjeneste for samtidig rusmisbruk og psykisk lidelse sitt ekspertråd		Harald Sundby

Rådslag – pakkeforløp for hjerneslag, fase 2	Ståle Sagabråten	
Rådet for legemiddelinformasjon Dnlf/LMI		Roar Dyrkorn Trine Bjørner
Scandinavian Journal of Primary Care, redaktør og ass. Redaktør		Anja Brænd Anders Bærheim
Sakkyndig komité – kompetanseområde i smertemedisin		Trygve Skonnord
Sakkyndig komité – kompetanseområde sykehjemsmedisin	Anette Fosse, Espen Storeheier	
Sjekk deg – livmorhalskreft samarbeid med Kreftforeningen	Nina Wiggen	Marianne Natvig??
SKIL AS, styreleder	Petter Brelin, Marte Kvittum Tangen	
Standarder i legekantor – arbeidsgruppe i Legeforeningen	Kjartan Olafsson, Sirin Johansen	
Smertemedisin, kompetanseområde, Dnlf		Holgeir Skjeie
Spesialitetsrådet, Legeforeningen		Hans Høvik
Svangerskapsdiabetes – arbeidsgruppe HelseDirektoratet	Ståle Sagabråten, Bente P Mjølstad,	Marianne Natvik, Elisabeth Swensen
Tarmkreftscreeningprogrammet - rådgivningsgruppe	Ståle Sagabråten	
Utvalg for prioritering i primærhelsetjenesten – Blankholmutvalget	Petter Brelin	
Veiing og måling helsestasjon, retningslinje Hdir	Nina Wiggen	Kari L Mogstad
Velferdsteknologi – ekspertgruppe HDIR – Avstandsoppfølging/velferdsteknologi	Torgeir Hoff Skavøy	
Videokonsultasjoner – arbeidsgruppe med AF	Torgeir Hoff Skavøy, Christina Stangeland Fredheim	

Møter samlinger	Deltakere
AF styremøter	Petter Brelin, Marte Kvittum Tangen
Allmennt medisinsk universitetsmøte	Petter Brelin, Tor Carlsen, Marte Kvittum Tangen

ALIS Nord konferanse, innlegg	Marte Kvittum Tangen
Apotekforeningen, samarbeidsmøte	Petter Brelin, Tor Carlsen, Marte Kvittum Tangen
BHT konferanse – sykefravær, NHO	Kjartan Olafsson
Barn og unges helsetjeneste, møte i Helse Fonna	Elisabeth Stura
Dnlf fagråd –	Petter Brelin, Marte Kvittum Tangen
Foreningens time Geilokurset	Bente Prytz Mjølstad
EHiN konferanse, innlegg	Kjartan Olafsson, Torgeir Hoff Skavøy, Marte Kvittum Tangen
Forbrukerrådet, samarbeidsmøte	Tor Carlsen, Marte Kvittum Tangen
Foreningens time Nidelvkurset	Bente Prytz Mjølstad
Forskningsnettverk, møte med allmennt medisinske universitetsmiljø	Petter Brelin
Fysioterapi, møter med NFF om samarbeid	Petter Brelin, Tor Carlsen
Gentesting av barn, seminar	Torgeir Hoff Skavøy, Marte Kvittum Tangen
Henvissingspraksis – møte i riksrevisjonen	Petter Brelin
Helseberedskap i kommunene, seminar Stortinget	Marte Kvittum Tangen
Hdir – allmennhelseavdelingen, samarbeidsmøter	Petter Brelin, Marte Kvittum Tangen, Tor Carlsen
HOD møter om primærhelsetjeneste og primærhelseteam	Petter Brelin
HOD møte med autisme og touretteutvalget	Marte Kvittum Tangen
Hørselshemmedes Landsforbund, HLF, samarbeidsmøte	Tor Carlsen, Marte Kvittum Tangen
Kurskomiteseminar	Petter Brelin, Tor Carlsen
KUPP, samarbeidsmøte	Tor Carlsen, Marte Kvittum Tangen
Laboratoriekodeverket, konferanse for rekvirenter, Ehelsedirektoratet	Susanne Prøsch
Ledermøter felles AF/NFA	Petter Brelin, Ståle Sagabråten, Marte Kvittum Tangen, Torgeir Hoff Skavøy
Munn- og halskreftdagen, seminar	Marte Kvittum Tangen

Muskel/skjelettlidelser, utmattelse og smertebehandling. Workshop om pakkeforløp Hdir	Kirsti Malterud Tor Carlsen
Nordisk føderasjon, årsmøte	Petter Brelin
Noklus, samarbeidsmøte AF, NFA, Norsam	Tor Carlsen, Marte Kvittum Tangen
Nasjonal samhandlingskonferanse akuttmedisin	Marte Kvittum Tangen
Nordisk kongress vitenskapelige komite	Stefan Hjørleifsson
Primærmedisinsk uke møte med hovedkomiteen	Petter Brelin Tor Carlsen
Faggruppene NFA – møte med lederne	Petter Brelin, Marte Kvittum Tangen
Revmatikerforbundet – om tilslutning til Rådet for muskelskjeletthelse	Tor Carlsen
Revmatikerforbundet, dialogmøter	Petter Brelin, Tor Carlsen
Statens Legemiddelverk, samarbeidsmøte	Marte Kvittum Tangen, Tor Carlsen
Spesialistutdanningen, Møter med Hdir og HOD	Petter Brelin
Tariffkonferansen AF	Ståle Sagabråten, Petter Brelin, Marte Kvittum Tangen
Trinnvis - inn i porteføljen til Dnlf., møte	Petter Brelin
Utredning av videokonsultasjon – Dnlf, Hdir og eHdir Vaksiner og vaksinasjon, Eksternt innspillmøte vedrørende utredning om holdninger og sårbarhet til vaksiner og vaksinasjon - FHI	Kjartan Olafsson Nina Wiggen Christina Stangeland Fredheim

Spesialitetskomiteen i allmenmedisin 2019

Spesialitetskomiteen er oppnevnt av Legeforeningens sentralstyre på forslag fra NFA.

Leder	Hans Høvik
Medlem	Mark Fagan
Medlem	Siw Odden Fosheim
Medlem	Gisle Roksund
Medlem	David Hatfield
Varamedlem	Hanne Undlien
Varamedlem	Tom Ole Øren
Varamedlem	Ida Dahle

7 HØRINGSUTTALELSER

NFA-styret har i 2019 avgitt 41 høringer innen en rekke ulike områder. Høringene ligger i fulltekst på NFA sine nettsider.

NFA har avgitt følgende høringsuttalelser i 2019:

- Høring - Kravspesifikasjon for bruk av kjernejournal – API "Kritisk informasjon"
- Høring – Forslag til endringer i abortloven – fosterreduksjon
- Høring – Legeforeningens arbeidsprogram
- Høring – Pakkeforløp hjerneslag (fase 2)
- Høring – Endring i førerkortforskriften og trafikkopplæringsforskriften
- Høringsuttalelse til NOU 2018: 16 "Det viktigste først" (Blankholm-utvalgets rapport)
- Høring - Delrevisjon av Nasjonal faglig retningslinje for gravide i LAR
- Høring - Anbefaling om måling av vekt og lengde/høyde i helsestasjons- og skolehelsetjenesten
- Høring - Nasjonalt handlingsprogram med retningslinjer for hode/halskreft
- Høring - Forslag til ny barnevernslov
- Høring «Forslag til endringer i spesialistforskriften og forskrift om trygderefusjon for leger mv.»
- Høring - Forslag til lov om offentlige organers ansvar for bruk av tolk (tolkeloven)
- Høring - Forslag til forskrift om nasjonal retningslinje for masterutdanning i avansert klinisk allmennsykepleie
- Høring – Justering av takster for primærhelseteam
- Høring - Samhandlingsforløp for kartlegging og utredning av psykisk helse og rus hos barn i barnevernet
- Høring - Sammen redder vi liv – høring av nye læreplaner for grunnskolen
- Høring -Forslag til nasjonal faglig retningslinje for tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge
- Høring - Høring relatert til særavgiftene på sjokolade- og sukkervarer og alkoholfrie drikkevarer
- Høring – Nasjonal veileder for utprøvende behandling
- Høring - Forslag til forskrift om nasjonal retningslinje for paramedisin
- Høring - Forslag til endringer i bioteknologiloven
- Høring – NOU 2019: 10 Åpenhet i grenseland
- Høring – «endringer i forskrift om Nasjonalt vaksinasjonsregister1 (SYSVAK-forskriften), forskrift om Meldingssystemet for smittsomme sykdommer (MSIS-forskriften) og forskrift om allmennfarlige smittsomme sykdommer»
- Høring – Å bygge broer - Samhandling for pasienter med langvarige behov for koordinerte helsetjenester
- Høring - Rapport Rehabilitering i Nord-Norge

- Høring – Oppdatert Faglig retningslinje for antitrombotisk behandling og tromboseprofylakse
- Tvangsbegrensningsloven - Forslag til felles regler om tvang og inngrep uten samtykke i helse- og omsorgstjenesten
- Høring - Policydokument: Helseområdet - Akademikerne
- Høring – Forslag til endringer i akuttmedisinforskriften og flere forskrifter som gjelder allmennlegetjenesten
- Nasjonal veileder for legevakt og kvalitetsindikatorer for legevakt
- Høring - Nasjonal veileder for akutthjelpere
- Høring – adgang til kollektivfelt for helseytende etater og kriminalomsorgens transporttjeneste
- Høring – Miljø og helse i barnehager og skoler
- Høring - NOU 2019:13 "Når krisen inntreffer"– Beredskapshjemmelutvalgets innstilling
- Høring –endringer i forskrift om pasientbetaling for poliklinisk helsehjelp i spesialisthelsetjenesten
- Høring om tiltak for å styrke legemiddelberedskapen. Forslag til endringer i legemiddeloven og apotekloven
- Intern høring – Landsstyremøtet 2020 – Planlegging av helsepolitisk debatt, aktuelle saker m.m.
- Høring – Nasjonale faglige anbefalinger for undersøkelse av syn i helsestasjons- og skolehelsetjenesten
- Høring – forslag til gjeninnføring og utvidelse av rett til pleiepenger etter barnets død (folketrygdloven §9-10)
- Skriftlig innspill vedrørende oppdateringer i Nasjonal faglig retningslinje for diabetes
- Høring – Forslag til lov om e-helse (e-heselloven) og endringer i forskrift om IKT-standardisering

8 UNDERUTVALG

8.1 Allmenntedisinsk forskningsutvalg, AFU

AFU hadde i 2019 følgende sammensetning:

Medlemmer

Anna Luise Kirkengen, NFA (leder), vara **Erik L. Werner**, NFA

Aase Aamland, NFA (nestleder), vara **Kristina Riis Iden**, NFA

Nils Martinsen, NTNU, vara **Siri Forsmo**

Eivind Meland, UiB, vara **Stefan Hjørleifsson**

May-Lill Johansen, UiT, vara **Birgit Abelsen**

Sture Rognstad, UiO, vara **Trygve Skonnord**

Magnus Hjortdahl NFA, vara **Mari Bjørkman**, NFA

Observatører

Anne Helene Kveim Lie, Norsam, vara **Tone Brun**
Ole Arild Osmundnes, AF, vara **Kirsten Skinlo Rokstad** (til 310819)
Elin Ødemark, AF, vara **Dragan Zerajic** (fra 010919)

AFU-Sekretariat: Tove Rutle

I 2019 behandlet AFU i alt 11 saker, 7 av disse på vårmøtet den 3. mai i Legenes Hus i Oslo. Høstmøtet 2019 ble på grunn av spesielle omstendigheter (lavt antall søkere, mangel på møterom i Legenes Hus pga. ombygging) gjennomført via mail og telefon og ble avsluttet den 17. oktober.

Tildeling av AFU-stipend

AFUs hovedoppgave er å tildele stipend til allmennpraktikere som vil gjennomføre et forskningsprosjekt, medvirke til et undervisningsopplegg eller bidra til fagutvikling i allmenn- eller samfunnsmedisin. Formålene skal ha en klar relevans for primærhelsetjenesten. Stipendet er særlig rettet mot nybegynnere i forskning. Terskelen for å søke skal være lav. AFU-stipendene finansieres av Legeforeningens Fond II.

I alt ble det i 17 søknader søkt om 62 stipendmåneder. I 2019 ble det til sammen delt ut 52 stipendmåneder, 31 måneder for andre halvår i 2019 og 21 måneder for første halvår i 2020. AFU innvilget ca. 84% av antallet søkte stipendmåneder fordelt på 17 stipendiater, 12 kvinner og 5 menn. Fordelingen på de fire institutter er slik:

Institutt:	Stipendiater:	Stipendmåneder:
UiO:	6	17
UiB:	5	15
NTNU:	5	17
UiT:	1	3

AFU-stipend og driftsmidler

Fond II har tidligere gitt AFU tilsagn om dekning av 60 stipendmåneder årlig. I 2019 disponerte AFU følgelig 60 regulære og 6 returnerte (tidligere tildelte men ikke brukte) stipendmåneder, totalt altså 66 måneder. Av disse er 52 blitt tildelt i løpet av året. I disse 52 måneder inngår 6 stipendmåneder til en evaluering av resultatene av stipendordningen i tiden fra 2009 til 2019.

Ekstrastipender som ble utlyst i 2019:

1. Evaluering av AFU-stipendet i perioden 2009 – 2019 (stipend på 6 måneder)

Det var 1 kvalifisert søker til dette stipendet.

Evalueringsstipendet ble tildelt post.doc. Anne Jølle ved ISM/NTNU

2. «Av-medisinerer av multisyke eldre pasienter i eller utenfor institusjon i primærhelsetjenesten» (stipend på 6 måneder)
Det var ingen søker til dette stipendet innen søknadsfristen 15. september. Fristen ble forlenget til 1.12.2019, og dessuten ble det bestemt at stipendet om nødvendig skal utlyses på nytt til våren 2020.

Protokollvurdering

AFU har i 2019 ikke mottatt noen henvendelser om å vurdere en forskningsprotokoll.

Høringer og uttalelser

AFU bidro i 2019 ikke til høringer.

Møtedeltakelse

Anna Luise Kirkengen representerte AFU den 30. april 2019 i et møte mellom NFA og representantene for alle underutvalg og faggrupper. Hun representerte AFU også den 28. oktober 2019 i et fellesmøte med AMFFs Styre og Råd og representantene for de fire AFE-ene.

Forskningsprisen fra AFU er et spleiselag mellom NFA, AF og Norsam. Den skal stimulere til forskning og fagutvikling i primærmedisin blant primærleger som har liten forskningserfaring fra før. Prisen tildeles beste frie foredrag som framføres under forskningsdagen på PMU og på Nidaroskongressen, vekselvis.

AFUs forskningspris under Nidaroskongressen 2019 gikk til

Lege og ph.d-stipendiat Juan Carlos Aviles Solis, Tromsø, for prosjektet "Prevalence and diagnostic value of wheezes and crackles in the general population."

Reisestipendet fra AMFF er innstiftet av Allmenmedisinsk forskningsfond og skal stimulere til norsk allmenmedisinsk forskning av høy internasjonal kvalitet. Stipendet skal tildeles en allmenmedisinsk ph.d.-stipendiat eller en kandidat som har disputert i løpet av siste 12 måneder. Prisen skal deles ut på Nidaroskongressen og under Primærmedisinsk Uke, alternerende. Vurderingsgrunnet er det innsendte sammendraget og selve prosjektpresentasjonen i form av enten et fritt foredrag eller en poster under forskningsdagen ved disse faglige anledningene.

AMFFs reisestipend 2019 gikk til

Lege Nilam Shakeel, Oslo, for hennes presentasjon av sitt doktorgradsarbeid "Depressive symptomer i svangerskap og etter fødsel, betydningen av etnisitet, integrering og fysisk aktivitet."

Komiteen var satt sammen av professor emeritus ved NTNU, Johann A. Sigurdsson, universitetslektor og medlem i AFU Sture Rognstad, UiO, førsteamanuensis Pål Jørgensen, NTNU, og Anna Luise Kirkengen som leder i AFU.

Økonomi

Fra og med 1. januar 2019 er stipendsatsen på NOK 50 000/måned. Basert på denne satsen delte AFU i 2019 ut stipender for 52 månedesverk, til sammen NOK 2.600.000.

Oversikt over søkere til AFU stipend høsten 2019

	Univ	Navn	Tildelt tidl.	Tittel	Søkt	Tildelt	Veileder
1	UiO	Nicolai Klem	3	Bronkiolitt behandling før og etter endring i anbefalt forstøver-behandling. En gjennomgang av forstøver-behandlingen i primær- og sekundærhelsetjenesten i Oslo mellom 2009-2017 Prosjektet tildeles tre måneder.	3	3	Odd Martin Vallersnes
2	UiO	Anne Brodwall	3	Hvordan går det med barn med langvarige abdominalsmerter og deres familier? Prosjektet tildeles tre måneder.	3	3	Mette Brekke
3	UiO	Mariann Grønnestad	0	Selvrapportert helse hos gravide kvinner i den multietniske STORK Groruddalen-studien. Mulige forklaringsfaktorer og helsekonsekvenser Prosjektet tildeles tre måneder.	6	3	Åse Ruth Eggemoen
4	UiO	Nadia Bashir	0	DIASA Prosjektet tildeles to måneder.	6	2	Anh Thi Tran
5	UiB	Inga Marthe Grønseth	0	Hvorfor ble jeg fastlege? Prosjektet tildeles tre måneder.	3	3	Kirsti Malterud

6	UiB	Kjersti Helen Follesø	0	Tidlig intervensjon ved fallfare Prosjektet tildeles tre måneder.	3	3	Monica Hermann og Gunnar T. Bondevik
7	UiB	Sharline Riiser	3	Fastlegekontakter; betydning for fremtidig arbeidsdeltakelse hos pasienter med depresjon. En registerbasert kohortstudie Prosjektet tildeles tre måneder.	3	3	Sabine Ruths
8	UiB	Siri Dalsmo Berge	0	Samlivsproblemer, på fastlege-kontoret Prosjektet tildeles tre måneder.	3	3	Thomas Mildestvedt og Mette Brekke
9	UiB	Jørgen Breivold	0	Kunsten å si nei Prosjektet tildeles tre måneder.	3	3	Stefan Hjörleifsson
10	NTNU	Cecilia Carstedt	0	Hvem er vi – "sykehjemsleger"? Prosjektet tildeles fire måneder.	4	4	Anne-Sofie Helvik
11	NTNU	Marit Rye	0	Doctor-patient communication – an observational, comparative study of native consultations in Iran and Norway Prosjektet tildeles en måned	1	1	Jørgen Urnes
					38	31	

Oversikt over søkere til AFU stipend, 1. halvdel 2020

	Univ	Navn	Tild. tidl	Tittel	Søkt	Tildelt	Veileder

1	UiO	Anne Brodwall	3	Hvordan går det med barn som har langvarige abdominalsmerter – og deres familier? Prosjektet tildeles tre måneder	3	3	Mette Brekke
2	UiO	Marius Skow	3	Behandling av urinveisinfeksjoner hos men – en registerstudie Prosjektet tildeles tre måneder	3	3	Sigurd Høye
3	NTNU	Tor Magne Johnsen	3	Forskning på fastlegeordningen Prosjektet tildeles 3 måneder	3	3	Linn Getz
4	NTNU	Børge Lønnebakke Norberg	3	Forskning på fastlegeordningen Prosjektet tildeles tre måneder	3	3	Linn Getz
5	UiT	Michelle Tuv Pettersen	0	Hjertesvikt i allmennpraksis Prosjektet tildeles tre måneder	6	3	Hasse Melbye
					18	15	

8.2 Allmenntmedisinsk kvalitetsutvalg, KUP

KUP er NFAs utvalg for kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet, der medlemmene velges på NFAs årsmøte med virketid i 2 år i partallsår, siste valg i 2018.

Medlemmer 010918-310820:

Leder: Gunnar F. Olsen

Nestleder: Janecke Thesen

Medlemmer:

Inger Lyngstad

Hilde Moseby Berge

Tone Dorthe Sletten

Mark Fagan

Vara: Jens Lind-Larsen

Peter Christersson

Obs. fra AF: Elisabeth Stura til 310819, Peter Christersson fra 010919

KUPs formål er i kortversjon å arbeide for høy faglig kvalitet og pasientsikkerhet i norsk allmenntidisin. KUP samarbeider nært med SKIL.

I 2019 er det avholdt 8 nettmøter (1. mandag i måneden på kveldstid) der SKIL er med på første del av møtet. Foruten dette har KUP egen intern mailliste der arbeid gjøres mellom nettmøtene.

Leder Gunnar F Olsen og nestleder Janecke Thesen er norske delegater til EQuIP. Begge deltok i EQuIPs åpne konferanse i Thessaloniki 28-29/3-19 og Gunnar på EQuIPs møte i Zagreb 14-16/11-19. Det vises til egen årsmelding fra EQuIP.

8.3 Allmenntidisinsk utdanningsutvalg (AU)

AU har i 2019 bestått av følgende medlemmer, valgt for to år på NFAs årsmøte i mai 2018:

Leder: Frode Oosterling

Nestleder: Lene Dæhlen

Medlemmer: Sverre Lundevall, Robert Tunestveit, David Myklebust, Kjersti Pileberg

Varamedlemmer: Marianne Franing, Odd Martin Vallersnes (ny), Nina Helberg Aurebekk (ny)

AF- representant og observatør: Sidsel Mordt Andreassen tom. 31.08.19, fra 01.09.19
Peter Christersson

AUs mandat:

AU skal arbeide med å fremme allmenntidisin i grunnutdanningen og fremme videre og etterutdanning. AU skal stimulere til og koordinere kurs, fremme allmenntidisinsk publisering og informasjonsformidling. Arbeidet skal utføres i nært samarbeid med styret i NFA, spesialitetskomiteen, universitetenes koordinatorkontorer og allmenntidisinske institutter og de lokale kurskomiteer.

AU i 2019:

Utvalget har gjennomført 3 møter. Vi har arbeidet med følgende saker:

*Mentordningen: Ordningen er veletablert og fungerer slik intensjonen var. Vi samarbeider med Nmf for å rekruttere flere brukere. Antall allmenntidiser som har meldt seg som mentor har ligget mellom 40 og 50.

*Rekruttering til allmenntidisin: Stadig tema på våre møter, og sammen med bl.a. NMF og ALIS-utvalget ser vi på nye måter å introdusere faget allmenntidisin for studenter og ferske kolleger. David Myklebust har bidratt til ALIS-utvalgets nettkurs som ble

presentert i 2019: <https://beta.legeforeningen.no/foreningsledd/fagmed/norsk-forening-for-allmenntmedisin/nyheter2/er-du-fer-sk-allmenntlege/>

*Utvalget, representert ved Lene Dæhlen, har i samarbeid med Spesialitetskomiteen i allmenntmedisin arrangert Kurskomiteseminarer i januar. Kurskomiteseminarer har utviklet seg til å bli en viktig møteplass for alle som er opptatt av allmenntlegeutdanning, vi er derfor glade for at hele AU f.o.m. 2020 er invitert til å delta på seminarer.

*AU hadde gleden av å nominere Marit Tuv fra Valdres som kandidat til NFAs skribentpris for 2018, hun ble tildelt prisen under allmenntmedisinsk våruke i 2019.

*Frode ble kontaktet av Folkehelseinstituttet angående opprettelse av et nytt kurs for leger om vaksiner. Han deltok i kurskomiteen, som arrangerte kurset 14.-15. november til gode tilbakemeldinger fra deltakerne. Kurset var overtegnet, det planlegges nytt kurs høsten 2020, der FHI igjen ønsker representasjon fra AU i kurskomiteen.

*NFA har bedt oss jobbe mer med grunnutdanningen for leger. Ansporet av det inviterte vi oss selv til Allmenntmedisinsk universitetsmøte på Losby Gods 31. oktober-1. november, der Frode holdt innlegget «Kan NFA bidra til bedre grunnutdanning i allmenntmedisin?».

*I 2019 har vi fått avklart at alle WONCA sine åpne arrangementer og kongresser er forhåndsgodkjent av Fond 2 til etterutdanning. Relevant for alle involvert i undervisning av allmenntmedisin er arrangementene til Euract, den europeiske foreningen for lærere i allmenntmedisin: <https://euract.woncaeurope.org/>. Varamedlem i AU Odd Martin Vallersnes er den norske representanten for Euract.

8.4 Allmenntmedisinsk klassifikasjonsutvalg, AKU

AKU skal i nært samarbeid med styret arbeide for å fremme allmenntmedisinsk kode- og klassifikasjonssystemer for bruk i praksis, kvalitetsutvikling og forskning. AKU møter i internasjonalt kontaktmøte (se § 3-4-7), men forholder seg for øvrig som et underutvalg.

AKU består etter valget i 2018 av tre medlemmer. Leder og en av medlemmene skal også representere Norsk forening for allmenntmedisin i WONCA International Classification Committee (WICC).

Utvalgets leder: Bjørn Gjelsvik

Nestleder: Ole-Fredrik Melleby. Melleby arbeider i 20% stilling i Direktoratet for eHelse og gikk etter egen anmodning ut av utvalget i mai 2019.

Medlem: Øystein Hetlevik. Hetlevik overtok som nestleder i mai 2019.

Arbeidet med ICPC3.

Det vises også til fjorårets årsrapport for en beskrivelse av hvordan arbeidet er organisert. Det praktiske arbeidet med revisjonen skjer i en konsortium som er ledet av Kees van Boven og Huib ten Napel ved Redboud University i Nijmegen, Nederland. WICC / Wonca har eierskap til ICPC2 og ICPC3, og selger lisenser til land og myndigheter.

Norske helsemyndigheter (nå direktoratet for e-helse) har den norske lisensen for ICPC2 og har sørget for at norske allmennleger benytter ICPC2 i all diagnostikk. Internasjonalt har Norge bidratt bl.a. med å vedlikeholde masterfilen til ICPC2. NFA har gitt sin prinsipielle tilslutning til norsk deltakelse i konsortiet for ICPC3. Det er imidlertid Direktoratet for e-Helse som har de økonomiske og administrative forpliktelsene når det gjelder vedlikehold av ICPC. Ettersom direktoratet fortsatt ikke har ønsket å bidra i utviklingen av ICPC3 og ikke har signalisert interesse for å implementere det reviderte kodeverket, men i stedet har kanalisert alle ressurser til å oversette og implementere Snomed CT har det oppstått usikkerhet om hva vi kan vente oss når det gjelder bruk av kodeverk og terminologi i fastlegetjenesten. AKU har sammen med styret gått i dialog med Direktoratet om dette og har i 2019 hatt tre møter med representanter fra e-helse direktoratet. Vår tilnærming er basert på det vi anser som viktige allmenmedisinske prinsipper for sykdomsklassifisering og kodeverk, og det arbeides med å klargjøre dette i et eget policydokument. AKU har hatt observatørstatus i konsortiet som jobber med ICPC-3 og slik fått anledning til å følge utvikling av ICPC-3.

Andre aktiviteter.

ICPC2 i videre- og etterutdanningen: Det er ønskelig at koding og bruk av ICPC2 blir et tema i videre- og etterutdanningen. AKU har bedt om at Spesialitetskomiteen bringer dette videre.

Det arbeides med et e-kurs om ICPC2 og bruk av kodeverk som skal tilbys via SKIL/legeforeningen. Kurset er pr. i dag nær ferdigstillelse og vil bli publisert i løpet av våren 2020.

9 INTERNASJONALT ARBEID

9.1 WONCA World Council

Petter Brelin (etter 1. september 2015) var NFAs representant frem til 31. august 2019, etter det er Marte Kvittum Tangen NFAs representant.

Lenke til **WONCA** [World Council](#).

9.2 WICC

Bjørn Gjelsvik og Øystein Hetlevik deltok på det årlige møtet i **WONCA**'s internasjonale klassifikasjonskomité (WICC) på Kreta i september 2019. WICC bruker det meste av sin innsats på ICPC3 og arbeidet er fordelt i komiteen. Neste års møte planlegges i august i Berlin.

9.3 WONCA

Arbeidet spenner over et bredt spekter av oppgaver og mere om dette finnes i WONCAs årsrapport:

https://www.globalfamilydoctor.com/site/DefaultSite/filesystem/documents/aboutWonca/Annual%20reports/Annual%20Report%202018-2019_compressed.pdf

I 2019 var mitt første år som president-elect, - «president in training» - til jeg overtar som president for WONCA World i november 2020. I løpet av året som har gått, har jeg satt meg inn i interne forhold i organisasjonen, - infrastruktur, medlemsmasse, drift og det brede spekteret av aktiviteter i organisasjonen. Jeg har ledet komiteen som har hatt ansvar for å engasjere ny CEO; og signerte nylig kontrakt med Harris Lygidakis som tar over som CEO i November 2020. Sekretariatet vil også flytte fra Bangkok til Brussel på samme tidspunkt. Året har videre vært preget av utbredt reisevirksomhet, - til alle regioner bortsett fra Afrika, for å representere ledelsen på WONCAs egne arrangementer, - samt på eksterne arenaer, som International Hospital Federation og European Health Forum Gastein. WONCA har et nært samarbeid med WHO, både globalt og regionalt (Europa), noe som blant annet innebærer engasjement som «temporary advisor» på områder som «Action against NCDs», og «screening».

Nordisk Federasjon for Allmenntmedisin er en viktig samarbeidspartner for WONCA. Jeg er p.t. leder for en arbeidsgruppe i WONCA Europe, som skal utrede om, og hvordan, de allmenntmedisinske kjerneverdiene fortsatt kan være de ledestjerner for allmenntlegers arbeid. Denne prosessen er initiert av et pågående nordisk samarbeidsprosjekt. Arbeidet med de allmenntmedisinske kjerneverdiene er nært knyttet til den pågående diskusjonen om "medisinsk overaktivitet", - og til samarbeidet jeg har med det internasjonale nettverket «Preventing Overdiagnosis» på vegne av WONCA. Digitalisering er et annet tema på agendaen, - WONCA arbeider med å utarbeide akkrediteringsprogram for digitale hjelpemidler i utdanning og klinisk allmenntmedisin.

Anna Stavdal

9.4 EQuIP, Europeisk allmenmedisinsk kvalitetsutvalg i WONCA

EQuIP (European Association for Quality in General Practice/Family Medisin) er WONCA Europas organisasjon for kvalitet utvikling og pasientsikkerhet i allmedmedisin.

Gunnar F Olsen og Janecke Thesen er norske delegater til EQuIP, i egenskap av leder og nestleder i KUP, utnevnt av NFA.

EQuIP avholder 2 årlige møter, et vårmøte som er en konferanse (WONCA-godkjent og som gir poeng uten forhåndsgodkjennelse). Årets konferanse var i Thessaloniki 28-29/3-19. Gunnar og Janecke deltok. Temaene var kvalitetsindikatorer og pasientsikkerhet/klagesaker med vektlegging på "second offer". Gunnar hadde en workshop om norsk antibiotikapolitikk og presenterte RAK-modellen med egne tall - den ble godt mottatt. Dessverre er det få fra Norge som melder seg på denne konferansen.

Høstmøtet fant sted i Zagreb 14-16/11-19. Dette er et lukket møte for delegater. Gunnar deltok. Hovedarbeidet var planlegging av neste konferanse som finner sted i Utrecht 08-09/5-20 (dessverre samtidig som Våruka). Pasientsikkerhet vil være det viktigste.

Gunnar Frode Olsen

9.5 EURIPA (European Rural and Isolated Practitioners' Association)

Jeg er NFAs representant i international advisory board i EURIPA.

EURIPAS hovedfokus omfatter

- Partnerskap, deling og forståelse
- Forskning og utvikling
- Teknologi og innovasjon
- Framvekst av helse og eliminering av ulikhet i helse
- Utvikling av kostnadseffektive og pasientsenterte helsetjenestesystemer.
- Utbredelse av god praksis

President i organisasjonen er Jean-Pierre Jacquet (Frankrike) og visepresident er Oleg Kravtchenko (Norge).

Jeg deltok på Euripas årlige konferanse, Rural Health Forum i november i Ponta Delgada på Azorene der hovedtema i år var «Isolation and rural medicine: innovation Solutions for developing local health services». Neste års konferanse skal være i Siedlce, Polen i september 2019.

<http://euripa.woncaeurope.org>

<http://euripa.woncaeurope.org/content/international-advisory-board>

Marit Karlsen

9.6 Vasco da Gama Movement og Nordic Young General Practitioners

Vasco da Gama Movement (VdGM) er et nettverk i WONCA Europe med målsetning om å samle leger i spesialisering i allmenntmedisin (ALIS), og leger som er i de fem første årene etter spesialistgodkjenning.

VdGM har sitt hovedfokus på faste aktiviteter som å arrangere prekonferanse i relasjon til Wonca Europe konferansen og et forum hvert annet år som skal bringe nye allmennleger sammen for å dele erfaringer og kunnskap. VdGM har liaison officers i de fleste organisasjoner underlagt WONCA, samt arbeidsgrupper med fokus på arbeidsutveksling, forskning, utdanning og nettverksbygging.

De nordiske representantene i VdGM har oppnådd tettere kontakt, noe som har blitt formalisert i Nordic Youth General Practitioners (NYGP). Her er også representanter fra Baltikum. NYGP er underlagt og støttes økonomisk av Nordic Federation of General Practitioners. NYGP arrangerte prekongress for ALIS på Island i 2017 og i forkant av Nordisk Kongress i Allmenntmedisin i Aalborg i juni 2019. NYGP har begynt planleggingen av en prekongress for ALIS før Nordisk Kongress i Allmenntmedisin i Stavanger i 2021.

I 2019 har Ingvild Vatten Alsnes representert Norge i den årlige styrende forsamlingen i VdGM (Europe Council, Bratislava juni 2019). Øyvind Stople Sivertsen var norsk delegat ved VdGM Forum i Torino i september 2019. Øyvind Stople Sivertsen har også tatt på seg vervet som utvekslingskoordinator (National Exchange Coordinator) i VdGM. Per 20.02.20 var det avtalt 12 utvekslinger til Norge, samt registrert én søknad om utveksling fra Norge. Det jobbes med en søknad om EU-midler gjennom Erasmus+ for å bidra med finansiering og dermed stimulere ytterligere til utvekslinger. Dette prosjektet er et samarbeid mellom utvekslingskoordinatorene i Nederland, Polen, Romania, Portugal og Norge, og ledes av Norge. Universitetet i Oslo og Jagiellonian University i Krakow, Polen, deltar også i prosjektet.

Ingvild Vatten Alsnes og Katrina Tiballs overtok på styremøte juni 2019 lederskapet i NYGP og vil inneha dette i to år.

Ingvild Vatten Alsnes er dessuten medlem i hovedkomité og vitenskapelig komite for nordisk kongress i allmenntmedisin. Dette gjør det enklere å koordinere en prekongress arrangert av NYGP.

9.7 EURACT

Fra 2019 har jeg tatt over som norsk rådsrepresentant i EURACT etter Peter Prydz. Jeg takker for tilliten fra EURACTs norske medlemmer og fra NFA, og for gode råd fra min forgjenger Peter Prydz om hvordan vervet bør skjøttes.

EURACT har hatt to rådsmøter i løpet av året, i Riga i april og i Sofia i september. Jeg har her bl.a. deltatt i arbeidet med å utforme dokumentet *European Education Requirements for the Undergraduate General Practice/Family Medicine Curriculum*, som en standard for omfang og utforming av allmennt medisinsk undervisning i europeiske medisinstudier. Dokumentet skal ferdigstilles i 2020 og vil fremmes i og av WONCA.

EURACTs tredje utdanningskonferanse er under planlegging. Den vil arrangeres 25–26. september 2020 i Budapest. Opprinnelig var planen at konferansen skulle arrangeres i Graz i samarbeid med EURIPA (the European Rural and Isolated Practitioners Association, som er en del av WONCA Europe) og ÖGAM (den østerrikske allmennt medisinsforening), men da man ikke lyktes å komme til enighet om arrangementet, bestemte EURACTs styre seg for å flytte utdanningskonferansen til Budapest.

Medlemstallet for 2019 i Norge er 58. En betydelig del av kontingenten går til økonomisk støtte til kolleger i økonomisk svakere land for å delta på kurs og konferanser arrangert av EURACT.

EURACT organiserer kurs for veiledere i spesialistutdanningen over tre trinn, samt kurs i evaluering av utdanningskandidater og studenter i praksis. Dette kan være relevant for NFAs medlemmer nå som personlig veiledning er innført i spesialiseringen i allmennt medisin i Norge.

Odd Martin Vallersnes

9.8 EGPRN (European General Practice Research Network)

EGPRN har som målsetning å være en møteplass for å diskutere og utvikle allmennt medisinsk forskning. Nettverket oppfordrer til og tilrettelegger for internasjonalt forskningssamarbeid, og tilbyr kurs i forskningsmetodikk. Det er mulig å søke om økonomisk støtte til forskningsprosjekter gjennom nettverket. EGPRN organiserer to konferanser per år i varierende europeiske land. Torunn Bjerve Eide er ny norsk representant og rådsmedlem fra 2019, og deltok på nettverkets møter i Tampere, Finland i mai 2019 og i Vigo, Spania i oktober 2019. Avtroppende norsk representant Esperanza Diaz deltok også på møtet i Tampere.

Torunn Bjerve Eide

9.9 Europrev

Europrev (European network for prevention and health promotion in family medicine and general practice) er underlagt WONCA Europe. De avholder to møter i året, et på WONCA Europe og et på deres årlige konferanse hver november i Porto.

Ingvild Vatten Alsnes var norsk delegat fra Norge på Europrev-møtet på WONCA i Bratislava i juni 2019.

9.9 Nordic Federation of General Practice

Se oppdateringer her: <https://www.nfgp.org/>

10 FAGGRUPPER

10.1 Faggruppe for astma og KOLS

Medlemmer:

Geir Einar Sjaastad (leder), Anders Østrem, Kristian Høines, Anita Jacobsen, Hasse Melbye, Knut Weisser Lind, Beraki Ghezai, Jørn Ossum Gronert, Arnulf Langhammer, Jon Arild Aarskog, Kari Oanes, Navnit Rattan, Ola Storrø og Torbjørn Øien.

Grappa jobber med tungpust i vid forstand, ikke bare med de obstruktive lungesykdommene, men også med tilgrensende områder som allergi, røykavvenning, luftveisinfeksjoner og hjertesvikt.

Møter

Vi har i løpet av året holdt hovedkontakten via e-mail og telefonmøter, men har også avholdt et fagseminar. Flertallet av grappa har også hatt drøftelser under kursene innen fagområdet, der de fleste også har deltatt som forelesere.

Aktivitet

Arbeidet med kolsveileder for allmennpraksis etter mal for astmaveilederen har på grunn av endringer i GINA guidelines og økonomi blitt noe forsinket. Man har likevel fortsatt arbeidet og sikter på utgivelse i 2020.

Grappa har også i år samarbeidet med nettverket Lunger i Praksis og holdt tre emnekurs. Lungedagene i Oslo: to emnekurs: lungemedisin og pediatri med over 130 deltagere. Emnekurset i Trondheim hadde ca 50 deltagere.

Flere fra grappa har deltatt i et samarbeidsprosjekt med Noklus. Samarbeidet resulterte i en nettbasert kasuistikk med spørsmål og opplæring. Over 729 leger

svarte. Dette fikk særdeles gode tilbakemeldinger og Noklus ønsker å fortsette samarbeidet. Svarene avdekket også et stort behov for videre opplæring i spirometri og diagnostikk av lungesykdommer.

10.2 Faggruppe for barns helse og svangerskap

Medlemmer: Kari Løvendahl Mogstad (leder), Finn Høivik, Tone Dorthe Sletten (sluttet)

Navnebytte: Gruppen har innlemmet obstetrikk/svangerskapsomsorg inn i gruppen, og har dermed skiftet navn.

Aktivitet: Gruppen har gjennomgått endring av leder, og det har vært aktivitet i noe «brakk», og planer om å øke antallet medlemmer og felter for aktivitet og engasjement.

Gruppedeltakelse: Kari Løvendahl Mogstad har sittet i følgende grupper:

*Retningslinjer for underseøkelse av barn, Helsedirektoratet

*Arbeidsgruppe, som skal lage rapport om «Dialog som ledd i henvisningsprosess til BUP»

*Rådgivningsgruppen for Livmorhalsprogrammet

*Foredragsholder ved Nidaroskongressen, svangerskapsomsorg i allmennpraksis

Finn Høivik:

Bl.a.:

forfattet høringsuttalelsen fra Sør-Trøndelag legeforening vedr forslaget om at lettere psykiske og somatiske sykdommer skal behandles på helsestasjon
Har ikke gjort konkret arbeid i regi faggruppen, men har vært aktiv med relevante temaer og arbeidsoppgaver gjennom året.

Relevant arbeid utenom gruppen:

Mogstad har sittet i det regjeringsoppnevnte #Ungidag-utvalget, som har laget NOU-en «Gutterom, Jenterom og Mulighetsrom», en rapport som tar for seg likestillingsutfordringer i barndom og ungdomsårene.

Gruppen har ønsker om å få flere medlemmer, og å jobbe mer med å øke kompetansen innen pediatri i allmennmedisin.

10.3 Faggruppe for distriktsmedisin

Medlemmer i gruppen;

Karsten Kehlet, Emelinn Bråtane, Ronny Cassels, Guttorm Dahl Johnsen, Maren Østvold, Morten Højlund Larsen, Gry Berntzen og Marit Karlsen

Vår hovedaktivitet var i 2019 at vi arrangerte Distriktsmedisinsk seminar på Ekkerøy, Vadsø. Seminaret skulle i utgangspunktet være et felles seminar med

faggruppen for legevaksmedisin men pga kolliderende konferanser ble overvekten av deltagere fra distriktsgruppen, men med to deltagere fra legevaksgruppen.

Program distriktsmedisinsk seminar 2019 Vadsø/Ekkerøy 02.-05. november **Faggruppen for distriktsmedisin og faggruppen for legevakt**

Lørdag 02. november

15:00 - 16:00: Ankomst/innkvartering

17:00 - 18:00: Presentasjon/runde rundt bordet/point of view & status localis.

Samtlige seminardelegerte.

18:00 - 19:00: Aktuell helsepolitisk time. Innleder; Marit Karlsen

Søndag 03. november

09:00 - 09:45: Rekruttering og stabilisering i distrikt. Innleder Marit Karlsen

09:45 - 10:30: Affektiv organisasjonsforpliktelse. Innleder Jørn Kippersund 10:30 - 10:45: Pause

10:45 - 11:30: Alternative arbeidsavtaler. Rotasjonsstillinger i distrikt.

Innleder: Emelinn Bråtane 11:30 - 14:30: Aktiv lunch

14:30 - 15:30: Sosial ulikhet og helse. Innleder Karsten Kehlet.

15:30 - 16:00: Summing og kaffe

16:00- 17:00: Wonca-vibes. Erfaringer fra Wonca rural og et gryende utvekslingsprosjekt.

Gry Berntzen

Mandag 04. november

10:00 - 10:45: Fra forbedringsutdanningen. Liv Inger Varsi.

10:45: Avreise til Vadsø

11:15 - 12:00: The Vadsø way. Teamarbeid og øvelser på legevakt. Britt Larsen Mehmi. 12:00 - 12:30: Besøk på Vadsø legekonsult og legevakt

12:30 - 14:30: Aktiv lunch

14:30 - 15:30: Besøk på Statens hus. Tilsynets time.

Fylkesmannens betraktninger rundt rekruttering, stabilisering og legekår i distrikt.

15:30: Avreise til Ekkerøy

16:15 - 16:45: Fastlegekrisen vol. 2 i distrikt. Marit

16:45 - 17:00: Pause

17:00 - 17:45: Rekruttering av sykepleiere og ukurante arbeidstider. Jørn

Kippersund. 18:00 - 19:00: Gruppearbeid om hva som karakteriserer legejobben i distrikt.

What`s hot - what`s not i møte med framtida?

Tirsdag 05. november

Avreise fra Vadsø Mulighet for tur til Vardø

Gruppen har ikke utover dette seminaret hatt ytterligere møter. Men nettverket brukes hyppig for meningsutveksling og sparring når det skrives kronikker eller der man prøver sine ideer.

Vi har i år hatt fokus på å revitalisere begrepet distriktsmedisin i bildet som et mangefasettert og spennende allmennlegeliv.

Med vennlig hilsen

Marit Karlsen, Kautokeino
leder av gruppen

10.4 Faggruppe for EPJ og elektronisk samhandling

Faggruppen for EPJ og elektronisk samhandling i NFA ble opprettet i 2010, etter initiativ fra Janecke Thesen og Inger Lyngstad. Gruppen drives på idealistisk grunnlag, uten støtte fra farmasøytisk eller medisinsk-teknisk industri. Gruppen ble først ledet av Inger Lyngstad frem til 2014. Susanne Prøsch overtok ledervervet i 2014. Et viktig mål for gruppen er å rekruttere allmennleger til å delta i ehelseprosjekter for å sikre tilstrekkelig innflytelse og forankring av nye ehelse-løsninger som allmennleger skal bruke. Gruppens deltakere er involvert i små og store ehelse-prosjekter, både lokalt, regionalt og nasjonalt.

Pr 31.12.19 besto faggruppen av 63 medlemmer som jobber helt eller delvis som allmennleger. 6 tidligere medlemmer jobber ikke lenger i allmennpraksis eller sluttet i gruppen av andre grunner i 2019.

På vårt diskusjonsforum Ref_EPJ_ES på Google groups, har vi i tillegg gleden av å ha med deltakere med annen bakgrunn. Her deltar 13 fra Direktoratet for eHelse, 6 private spesialister, 5 deltakere fra Legeforeningen, 5 sykehusleger, 3 forskere fra NTNU, 2 fra Norsk Helsenet, 2 fra Nasjonalt senter for ehelse forskning, 1 samhandlingsoverlege, 1 fra Helsedirektoratet, 2 fra Statens Legemiddelverk, 2 fra Helseplattformen, 1 fra Nasjonalt senter for samhandling og telemedisin, 1 fra Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenestene, 2 fra SKIL og 1 fra Folkehelseinstituttet.

På diskusjonsforumet deltar også representanter fra aspit, apertura, dips, cgm, hove medical og pridok. Det er også representanter fra andre mindre produsenter av programvare/apper til bruk i helsetjenesten.

Det har vært 594 meldinger på epostlisten i 2019, en reduksjon fra 987 meldinger i 2018 og 1065 meldinger i 2017. En årsak til nedgang til meldinger kan være at protokollen for EPJ-løftet fra 2018 var nedsatt ensidig fra Staten og la en demper på aktiviteten i noen av EPJ-løftet-prosjektene.

Hjemmesiden vår heter Legesidene for IT i helsevesenet, www.refepj.no, på Google Nettsteder. Den blir betalt for av medlem Linn Brandt med ca 100 kroner pr år. Det var 1700 treff på hjemmesiden i 2019, fordelt på 1000 brukere. Dette er

videre nedgang fra tidligere år, og årsaken er manglende ressurser til å vedlikeholde sidens innhold.

Årsmøtet ble holdt 11.11.19 i Oslo i forbindelse med konferansen EHiN 2019, og vi var 15 medlemmer tilstede og 3 observatører. Referatet ligger på www.refepj.no.

EPJ-løftet

EPJ-løftet har sin egen presentasjon på www.ehelse.no.

Styringsgruppen for EPJ-løftet har tre representanter fra Legeforeningen: Eirik Nicolai Arnesen, Inger Lyngstad og Egil Johannesen.

Faggruppens medlemmer har også i 2019 vært tungt engasjert i EPJ-løftet, i alfabetisk rekkefølge: Ivar Halvorsen, Regin Hjertholm, Egil Johannesen, Jan Robert Johannessen, Bent Asgeir Larsen, Axel Einar Mathiesen, Susanne Prøsch, Lars Wefring, Nicolas Øyane (fastlege og repr. SKIL). I tillegg til å delta i delprosjektene i EPJ-løftet, er det flere som piloterer løsningene i eget EPJ, og deltar i utarbeidelse av e-læringskurs om nye funksjoner i EPJ hos SKIL.

SKIL overtok fra 1.1.17 ansvaret med å administrere brukerrepresentantene i EPJ-løftet. SKIL lager kurs om nye funksjoner fra EPJ-løftet, og utarbeider også gevinstrealiseringsrapporter.

EPJ-løftets protokoll fra 1.7.2019 inneholder følgende prosjekter: Oppgavekontroll i innboksen, retur av feilsendte meldinger, grensesnitt til Helseplattformen, dokumentarkiv for behandlingsplan, sykehistorie og prøvesvar i Kjernejournal, tjenestebasert adressering i legekontor og Pasientens legemiddelliste.

Engasjement i andre eHelseprosjekter:

Akson i Agderregionen: Anton Rodahl

Dialogmeldinger SSHF: Anton Rodahl

eResept: Ole Andreas Bjordal

elektronisk multidose: Ole Andreas Bjordal, Regin Hjertholm

HelseVest IKT – eResept, multidose og PLL: Regin Hjertholm

IHR DIPS Interactor HelseVest: Khoa Duong, Regin Hjertholm

Kjernejournal: Bent Asgeir Larsen

MF Helse: Inger Lyngstad

Nytt EPJ i Bergen kommune: Regin Hjertholm

Pasientens legemiddelliste: Ole Andreas Bjordal, Regin Hjertholm, Egil

Johannesen, Inger Lyngstad

Sentral forskrivingsmodul: Ole Andreas Bjordal, Regin Hjertholm, Egil Johannesen,

Inger Lyngstad, Odd Lauvskard

Strakstiltak Adresseregister, aksjonsgruppe vest: Regin Hjertholm

Tjenestebasert adressering: Susanne Prøsch

Kurs:

Bergen kommune arrangerte Klinisk emnekurs om legemidler, e-resept, multidose og pasientens legemiddelliste. Regin Hjertholm deltok i kurskomiteen og Bent Asgeir Larsen, Ole Andreas Bjordal og Torgeir Hoff Skavøy var foredragsholdere.

Presentasjoner og bidrag på konferanser:

eHelse 2019:

Kjernejournal – en mulighet for å dele journalopplysninger uten en felles journal ved Bent Asgeir Larsen, fastlege og rådgiver Dir. e-helse

EHiN-2019:

Innlegg på sesjonene Sharing health data with the citizen og Hvordan lykkes med digital transformasjon: Kjartan Olafsson

Deltakere på sesjonen Dialog rundt legenes endrende rolle: Helsetjenesten 2.0 – Hvem gjør hva i fremtiden: Marte Kvittum Tangen og Kjartan Olafsson

Innlegg på sesjonen Arbeidsprosesser i kommuner: Torgeir Hoff Skavøy

Legekonferansen Agder:

IT og elektronisk samarbeid: Anton Rodahl

Representasjon i utvalg:

Akson legegruppe: Egil Johannesen, Gro Tove Hem Johnsen, Inger Lyngstad, Susanne Prøsch, Torgeir Hoff Skavøy

Akson prosjektstyre: Kjartan Olafsson

eHelse-Styret: Ivar Halvorsen (repr. Legeforeningen)

Helsenorge.no produktstyre: Kjartan Olafsson

KS ehelse faggruppe: Regin Hjertholm

Norsk helseneff styre: Kjartan Olafsson

NUFA, Nasjonalt utvalg for fag og arkitektur: Torgeir Fjermestad (repr. Dnlf/fastlegene)

NUIT, Nasjonalt utvalg for IT-prioritering i helse og omsorgssektoren: Egil Johannesen (repr. Legeforeningen)

SamUT, Samordnet utbredelse av meldingsstandarder: Susanne Prøsch (repr. NFA)

Utvalg for tjenestetyper til adresseregisteret: Susanne Prøsch (repr. Legeforeningen)

Legeforeningens IT-utvalg: Kjartan Olafsson (leder), Torgeir Fjermestad, Ivar Halvorsen, Egil Johannesen, Inger Lyngstad, Susanne Prøsch, Torgeir Hoff Skavøy

Høringsuttalelser:

Ingen i 2019.

I mediene:

Legeforeningen er teknologioptimistisk, Kjartan Olafsson i Dagens medisin 25.01.19

Kritisk informasjon er viktig, Bent Asgeir Larsen i Tidsskrift for Den norske legeforening 14.08.19

Faggruppens medlemmer deltar også aktivt på Facebooksiden Allmennlegeinitiativet med informasjon og diskusjoner om ehelse.

10.5 Faggruppe for farmakoterapi i allmennpraksis

Gruppen har i 2019 bestått av:

Vegard Dokka, Wenche Haugen, Ketil Arne Espnes og Roar Dyrkorn (leder).

Gruppen har ikke hatt noen møter i løpet av året. Medlemmene deltar i aktiviteter på hver sin front og ved høringer kommuniserer vi på e-post. Vi har vært med i enkelte terapi-diskusjoner med medlemmer av styret i NFA.

Gruppen har også i 2019 vært med på å gi innspill til flere høringsuttalelser, både via NFA og gjennom andre kanaler der medlemmene er representert.

Leder Roar Dyrkorn har representert NFA i Rådet for legemiddelinformasjon, og Ketil Arne Espnes er varamedlem i samme råd. Dette er samarbeidsorganet mellom Legeforeningen og legemiddelindustrien hvor man i hovedsak behandler klagesaker angående legemiddelinformasjon fremmet for leger innen forskjellige fagområder. Hvert år blir en rekke firma bøtelagt for overdreven, udokumentert optimisme rundt legemiddelbruk.

Flere av gruppens medlemmer sitter i utvalg, råd og faggrupper både lokalt, regionalt og nasjonalt. Ved flere anledninger har gruppens medlemmer representert NFA og/eller Legeforeningen i møter med offentlige myndigheter og andre.

Dyrkorn og Espnes har i 2019 arbeidet mye med KUPP (kunnskapsbaserte oppdateringsvisitter) som ved hjelp midler fra HOD i 2018/2019 har planlagt og gjennomført 1200 en-til-en besøk hos fastleger med KUPP-kampanjen «Diabetes type 2 i allmennpraksis». KUPP-metoden har blitt meget godt mottatt av fastlegene, som i kampanjen har fått tilbud om 20 minutters oppdateringsvisitt i kontortiden. Til sammen er det nå over 3500 fastleger som har mottatt tilbudet. I 2019 fikk vi tildelt 3 mill. kr. for å drive KUPP-arbeidet videre og den nye kampanjen som startet høsten 2019 dreier seg om «Riktigere bruk av opioiden» og i løpet av høsten 2019 har KUPP besøkt over 800 fastleger. Opioid-kampanjen fortsetter fram til sommeren 2020.

Gruppen ønsker seg flere aktive medlemmer og håper på enda større aktivitet i 2020.

En aktuell sak å engasjere seg i er den økende legemiddelmangelen. I 2018 var det omtrent 600 mangelsituasjoner, mens det i 2019 oppsto mer enn 1200 mangelsituasjoner. Dette mener vi er et saksområde som Legeforeningen absolutt bør engasjere seg i.

10.6 Faggruppe for fysisk aktivitet og kosthold som medisin

Faggruppe oppstartet i 2019 og ledes av Stian Lobben.

5. mars 2019

Leder: Stian Lobben.

Medlemmer: Thomas Mildestvedt, Lars Fadnes og Ingvild Vatten Alsnes

Faggruppen har i 2019 bidratt i høringsarbeid og avholdt et klinisk emnekurs. Vi har i samarbeid med legeforeningens nettkursavdeling, Exercise is Medicine Norge og Nasjonal kompetansetjeneste for Trening som medisin startet arbeidet med å lage et kombinert nett-/oppmøtekurs om fysisk aktivitet og kosthold som medisin. Kurset planlegges som klinisk emnekurs og ferdigstilles i løpet av 2020.

10.6 Faggruppe for gastroenterologi

Medlemmer:

Knut-Arne Wensaas (leder), Torgeir Fjermestad, Karin Frydenberg, Karl Hilt, Geir Flatabø, Paul Juul-Hansen, Sverre Litlekare, Guri Rørtveit, Bente Smørdal, Jørgen Urnes.

Kompetansepersoner:

Roar Johnsen, Pål Kristensen, Ingard Løge.

Formål:

Gruppen skal fremme god forståelse og håndtering av gastrointestinale problemstillinger i allmennpraksis gjennom forskning, undervisning og kunnskapsformidling.

Aktivitet

I 2019 har medlemmer i gruppa representert NFA i følgende arbeid:

Karin Frydenberg er leder og Knut-Arne Wensaas er medlem av arbeidsgruppe for inkludering av fastleger i Helsedirektoratets handlingsprogrammer for kreft.

Begge deltar også i oppdateringen av handlingsprogrammet for tykk- og endetarmskreft.

Knut-Arne Wensaas er medlem av styringsgruppa for nasjonalt pilotprosjekt for tarmkreftscreening.

Knut-Arne Wensaas er leder av Referansegruppe for Nasjonal kompetansetjeneste for funksjonelle mage-tarmsykdommer.

Antibiotikasenteret for primærhelsetjenesten lager retningslinjer for antibiotikabruk. Knut-Arne Wensaas er fagansvarlig for kapitlene om helicobakter pylori/dyspepsi og divertikulitt sammen med Else Johanne Rønning.

Gruppen bidro til NFAs høringsvar om «Gjennomføring av Nasjonal strategi mot hepatitter 2018-2023».

Flere av medlemmene er aktive lokalt i studentundervisning, har bidratt på ulike kurs og deltar i forskningsprosjekter og formidlingsaktivitet.

Internasjonal kontakt:

Faggruppen er norsk medlem i ESPCG, the European Society for Primary Care Gastroenterology (www.espcg.eu). ESPCG er medlem i den europeiske gastroenterologi-organisasjonen United European Gastroenterology (UEG) og interessegruppe, Special Interest Group, i Wonca Europe. Knut-Arne Wensaas er representant i ESPCG.

10.7 Faggruppe for gynekologi og svangerskapsomsorg i allmennpraksis

Medlemmer:

Marianne Natvik(leder), Kari Løvendahl Mogstad, Tommy Valio, Sara Kalstads
Nina Wiggen(permisjon) Kiana Kasiri(permisjon)

- Gruppen er litt i dvale om dagen, som enkeltpersoner er vi aktive, men gruppen som helhet trenger flere medlemmer og litt ny/mer energi.

Navnebytte:

Gruppen er mest engasjert i gynekologiske problemstillinger og fikk innvilget navnebytte til Faggruppe for gynekologi fra styret i NFA høsten 2019. Obstetrik/ svangerskaps-fagdelen dekkes av annen faggruppe.

Motivasjon:

Vi er opptatt av at problemstillinger innen gynekologi er viktig del av fastlegerollen. Vi ser at oppgavene i dette faget også utføres av jordmødre og gynekologer. Vi ønsker at fastlegene skal kjenne at de engasjerer seg i disse oppgavene og at de opplever at de er gode på kvinnehelse, hormoner og gynekologiske problemstillinger. Vi ønsker å bidra til at fastlegen kjenner seg tryggere i dette faget. Vi ønsker også å bidra til godt samarbeid med jordmødre og gynekologer.

Aktivitet:

Kurs:

Vi arrangerte Emnekurs i gynekologi under Våruka 2019. Vellykket kurs med engasjerte deltagere.

- Til dette kurset kjøpte vi inn to dukker man kan bruke til å øve på gynekologisk undersøkelser og å sette inn spiral. Disse kan lånes av gruppen om man ønsker det, ta kontakt med marianne@natvik.nu
- Marianne Natvik har undervist på Kurs i Kliniske ferdigheter på Bardølakurset jan 2020 og på Klokevalg kurs på Hafjell feb 2020.

Gruppedeltagelse:

- Kari Løvendahl Mogstad sitter i Rådgivningsgruppen for Livmorhalsprogrammet som representant for NFA. Hun har kommet med innspill fra gruppen til det forumet.
- Marianne Natvik sitter som representant i Regional arbeidsgruppe for implementering av HPV primærskanning, HSØ.
- Marianne Natvik sitter som en av 4 representanter fra NFA i tverrfaglig gruppe arrangert av Helsedirektoratet som gjennomgår retningslinjene for svangerskapsdiabetes

Kampanjer:

Vi engasjerer oss i #sjekkdeg-kampanjen, men opplever at det er mindre støtte/ressurser fra Kreftforeningen for denne kampanjen nå enn tidligere. Marianne Natvik og Petter Brelin var i møte ang kampanjen med Kreftforeningen våren 2019.

Marianne Natvik skrev et blogginnlegg som ble delt i Kreftforeningens kampanje.

Facebookgruppen Faggruppe for gynekologi

Deler relevante artikler og temaer når det er aktuelt.

Marianne Natvik

10.8 Faggruppe i klinisk kommunikasjon

Fra en "Håndbok i klinisk kommunikasjon" gruppen nylig har utgitt sakser vi følgende "programerklæring "

"Hvert år gjennomføres ca. 15 millioner konsultasjoner på norske fastlegekontor. Det blir omlag 3000 på hver av oss. Det må være et mål at dette skal være 15 millioner gode og nyttige kliniske samtaler. Norsk Forening for Allmenntmedisin (NFA) sin «Faggruppe for klinisk kommunikasjon» ble startet i 2018. Vi er fastleger fra forskjellige kanter av landet med interesse for denne viktige delen av faget vårt. En av våre hovedoppgaver er å formidle faget til kollegiet. "

De snakket forbi
hverandre,
like fullt følte begge
seg truffet ...

Gruppas medlemmer:

Harald Sundby	Trondheim (leder)
Njål Mæland	Trondheim
Ina Grung	Bergen
Cian Krogstad	Harstad
Janne Svindal Lundbom	Trondheim
Martin Rugelsjøen Lie	Trondheim
Martin Harbitz	Tromsø
Jonas Sommer	Ski
Mina Dahli	Oslo

Gruppen ble konstituert på et møte i Trondheim 25 – 26 januar. Vår plan har vært å skolere oss i gruppa innbyrdes til å kunne fungere som veiledere i kursing av kolleger i klinisk kommunikasjon. For mange i gruppen er dette ennå litt ferskt stoff, og denne interne læreprosessen er vi fortsatt inne i. Vi hadde også et møte 13.- 15. september i Trondheim, med videre innøving av veilederferdigheter.

Vi hadde satt opp et emnekurs i klinisk kommunikasjon på Nidaroskongressen, men dette ble dessverre avlyst pga. for få påmeldte. Klinisk kommunikasjon er et ferdighetsfag som bare kan læres ved praktisk øving. Vi erfarer at å annonsere

kursing basert på rollespill gir liten deltakelse. Kanskje det oppleves som for eksponert.?

Vi har og har hatt god dialog med Allmenntilleggsutvalget (AU) ved Sverre Lundevall, og planlegger et felles møte med veilederne i allmenntillegg i september – 20, der målet er å gi disse veilederne kort veiledning i hvordan gjennomføre rollespill i gruppene. Videre er vi i samarbeid med Sverre om å lage konkrete opplegg for øving i klinisk kommunikasjon på møter i veiledningsprogrammet, tilpasset læringsmål.

Vi har hatt det vi har opplevd som svært inspirerende og positivt samarbeid med NFA trekløveret i Legenes Hus: Charlotte, Marte og Tor.

Vår stolteste stund har vært å overrekke vår "Håndbok i klinisk kommunikasjon. Pasientsentrert metode for allmenntillegg" til NFA ved Marte K. T. Dette skjedde på det årlige "Kurslederseminaret" på Soria Moria i januar 2020. Vi fikk i 2019 prosjektmidler for dette gjennom NFA. At denne håndboka nå er førsteutgivelsen i NFAs "Allmenntilleggsbibliotek" gjør oss ikke mindre kry.

Håndboken har så langt vi har erfart blitt godt mottatt, og vil være grunnlaget for den videre fagformidlingen vår. Sjekk ut under Allmenntilleggsbiblioteket på NFAs hjemmeside.

<https://www.legeforeningen.no/foreningsledd/fagmed/norsk-forening-for-allmenntillegg/kvalitetsarbeid/allmenntilleggsbiblioteket/>

Fun fact: Ved Smerteklinikken i Trondheim legger de nå om sin formidling av klinisk kommunikasjon til sine mange målgrupper til modellen som er presentert i Håndboka, og bruker den fra nå som sin, ja, Håndbok. Vi sniker oss bakveien inn i 2. Linje : -)

Nå i februar -20 synes vi at vi er på god vei, men innser at vi må være tålmodige. *** gruppa selv må skolerer bedre.

*** vi er ennå er i startgrop mht. å finne egnede arenaer for formidlingen.

***Med egen "lærebok" synes vi at klinisk kommunikasjon er blitt mer konkretisert som fag og vi registrerer at den allerede er i bruk i veilednings-grupper og smågrupper, og den ligger lett tilgjengelig til. Får den "sitt eget liv?" og kan det event. fasiliteres?

***Det ser også ut til at vi kan få til "faglig overrissling" til veiledergruppene via veilederne og samarbeidet med AU. Felles samling er berammet i september. Da snakker vi om å nå ønskede målgrupper!

***Vi ønsker å tilby de andre faggruppene innspill om klinisk kommunikasjon på sine kurs. Vi erfarer at selv en dobbelttime kan gjøre en forskjell.

***Vi har tro på papirutgaven som format, og vi ønsker å søke Nidarosfondet om midler til både å trykke opp Håndboka i et større opplag, og event. kostnader til å formidle den. Hva er smarte måter å nå nyttige målgrupper? Her ønsker vi gjerne et samarbeid med NFA og AU event. flere..

***Vi føler oss sikre på at det dukker opp nye ideer og nye muligheter underveis. Med forankringen bl.a. både i NFA sentralt, AU og ikke minst faggruppene gleder vi oss til videre samarbeid om alt dette. Vi tror og håper at 2020 blir et kommunikativt år i alle retninger.

Hilsen faggruppen i klinisk kommunikasjon

10.9 Faggruppe for kognitiv terapi (KT i AM)

Leder : Bente Aschim

Deltakere : Asbjørn Ernø, Cathrine Abrahamsen, Anne Cathrine Bergh, Kristin Myhrer, Ole Rikard Haavet, Ragnar Sundbye, Eli Skogstad Skeid, Carl Christian Norberg, Johanna Westrin, Sverre Lundevall,

Vi har jevn aktivitet i faggruppe.

Møte i faggruppen : Det er arrangert to dagsmøter i faggruppen, i juni og i oktober.

KURS

1. 11. årskurs/innføringskurs i kognitiv terapi i allmennpraksis ble startet primo februar med 35 deltakere. Bente Aschim og Sverre Lundevall var kursledere for siste gang. Kurset ble avsluttet ultimo november.
2. Det tradisjonelle booster kurset på Jeløy Radio ble arrangert i april med 25 deltakere. Tema var Metakognitiv terapi og innledere var psykologspesialistene Danielle Wright og Håkon Strand. Det ble besluttet at neste kurs holdes om to år, i 2021. Ny kurskomité er Asbjørn Ernø, Cathrine Abrahamsen og Eli Skeid.

3. Det ble annonsert kurs i ACT (Acceptance og commitment therapy) i Sandefjord ved Asbjørn Ernø og Ragnar Sundbye. Det var akkurat for få deltakere og kurset ble avlyst. Planen er å forsøke nytt kurs i 2020.
4. Ole Rikard Haavet har hatt kontakt med kognitivt miljø i Canada og disse kursene som holdes i utlandet er godkjent for norske deltakere.

KLOKE VALG

5. Faggruppen sendte inn tre forslag til "Kloke valg" og ett av disse forslagene ble tatt videre inn i den sentrale Kloke Valg kampanjen i Legeforeningen. Dette rådet gikk ut på legen hos pasienter ved lett og moderat depresjon skal starte med samtaleterapi før antidepressiva.

DELTAKELSE I GRUPPE I HDIR

6. Carl Christian Norberg har kontakt med e-helsedirektoratet og vi har hatt besøk derfra for å orientering om arbeidet med e-lærings kurs for pasienter.
7. Cathrine Abrahamsen har vært aktiv med avis-innlegg og kronikker i riksdekkende aviser og i radio med budskapet om kognitive verktøy som letter arbeidet med pasienter med lettere psykiske lidelser eller "vanskelige" liv.

STYRET I NFKT

8. Asbjørn Ernø har tatt gjenvalg i styret i NFKT for to nye år.

10.10 Faggruppe for lesbisk, homofil, bifil og trans helse.

Gruppen har i 2019 bestått av Mari Bjørkman (leder), Gunnar Frode Olsen, Janecke Thesen, Esben Esther Pirelli Benestad, Martin Lerstang Mikkelsen, Maret Krannich og Anita MM Iversen. Assosierte medlemmer: Nanna Cecilie Klingenberg og Haakon Aars.

I hele 2019 jobbet Helsedirektoratet med Nasjonal faglig retningslinje for helsehjelp til personer med kjønnsinkongruens/-dysfori. Det var en inkluderende og åpen prosess, der Mari Bjørkman, Maret Krannich og Janecke Thesen representerte vår faggruppe i den bredt sammensatte referansegruppen. Haakon Aars deltok også, men representerte en annen institusjon. Elisabeth Swensen representerte NFA-styret. Det var to heldags møter, i januar og juni, med tilbakemeldinger til Helsedirektoratet i etterkant av hvert møte. Mari, Maret og Janecke involverte hele faggruppen i prosessen. Retningslinjen skulle ha blitt ferdigstilt av Helsedirektoratet i 2019, men var forsinket og ble ikke sendt ut på høring før over nyttår.

I februar leverte vi høringsinnspill til utkast til nasjonal retningslinje for medisinstudiet til NFA-styret.

I desember leverte vi høringsinnspill om Legeforeningens arbeid med menneskerettigheter til NFA-styret. (Ny høring - Intern høring – Landsstyremøtet 2020 - Planlegging av helsepolitisk debatt, aktuelle saker m.m.)

Vi har ikke hatt noen formelle møter for hele gruppen. Vi kommuniserer mye via epost. 4-5 av oss møttes i Prideparaden i Oslo i juni. Maret Krannich organiserte at Sogn og Fjordane legeforening gikk i Prideparaden i Førde, SoFjo Pride.

10.11 Faggruppe for medisinsk uforklarte plager og sykdommer (MUPS)

Medlemmer i gruppen i 2019

Aase Aamland (leder), Stein Nilsen, Peter Prydz, Lars Tore Nerbøvik, Kirsti Malterud, May-Lill Johansen, Ingjerd Helene Jøssang, Peter Christersson, Kaveh Rashidi og Ingunn Leeber.

Møter i 2019

- Faggruppeledermøte i januar 2019: ingen av gruppas medlemmer hadde anledning til å delta.
- Vi har heller ikke avholdt noe årsmøte i faggruppen i 2019.

Kurs/formidling

Mars 2019: Aase Aamland holdt en presentasjon om MUPS for Helse – og sosialavdelingen ved Fylkesmannen i Agder.

Juni 2019: Ingjerd Helene Jøssang presenterte poster på Nordic Congress of General Practice, Aalborg: Discovering strong sides in patients with medically unexplained symptoms – Not the GP's strongest side?

Vitenskapelige publikasjoner

Kirsti Malterud og Aase Aamland skrev en leder i British Journal of General Practice med tittel: «[Medically unexplained symptoms: are we making progress?](#)».

Annet

- [Hjemmesiden](#) er oppdatert i 2019.
- Undervisningsfilmen fra 2012 har fått en [varig lenke](#) på YouTube, og nødvendig omtale og henvisning til filmen ligger også på faggruppens hjemmeside.

- Kaveh Rashid og Peter Prydz har også i 2019 deltatt i Nasjonalt fagnettverk for langvarig utmattelse av uklar årsak. Lenke til dokument fra nettverket: <https://oslo-universitetssykehus.no/seksjon/nasjonal-kompetansetjeneste-for-cfsme/Documents/Nasjonalt%20fagnettverk%20for%20langvarig%20utmattelse.pdf>. Per tid uavklart om Rashid og Prydz skal delta videre i nettverket eller ikke.
- Kirsti Malterud deltok på workshop 12. mars 2019 i Helsedirektoratet om nye pakkeforløp for muskel/skjelettlidelser, utmattelse og smertebehandling.

10.12 Faggruppe for muskel- og skjelettlidelser

NFAs referansegruppe for muskel- og skjelettlidelser: Erik L. Werner, Kurt Andreassen, Øystein Holmedal, Sturla Stendal og Satya Sharma (leder).

Aktivitetsrapport for 2019

Gruppen hadde ikke møte i 2019 og siden sist er gruppen redusert med to medlemmer. Bård Natvig takket for seg pga. nådd pensjonsalder. Jan Robert Grøndahl har hatt mange andre oppgaver parallell til medlemskapet i denne gruppen og ønsket å konsentrere seg om det viktige arbeid vedrørende undervisningsvirksomhet av allmennleger og i praksis konsulent virksomhet. Vi er takknemlige for deres bidrag til gruppen gjennom mange år.

- Gruppen gir sin bidrag til NFA i form av forslag eller råd til saker som gjelder allmennleger vedrørende muskel-skjelettlidelser. Vi ga vårt bidrag i 2019 vedrørende saken om bruk av injeksjoner for muskel-skjelettlidelser av andre yrkesgrupper som fysioterapeuter og manuellterapeuter.
- Det ble arrangert kurs i Fysikalsk medisin (Nidelvkurset) i feb. 2019 etter 3 års pause. Pål Kristensen har stått ansvarlig for kurset tidligere. Sturla Stendal sammen med Satya Sharma var kursansvarlige. Øystein Holmedal og Pål Kristensen hadde også sine bidrag i kurset med sine forelesninger.
- Gruppens medlemmer deltar i individuelle faglige aktiviteter og er aktive på flere arenaer i muskel- og skjelettlidelser.
- Erik L. Werner er professor i allmennmedisin ved UiO og har ryggplager som tema for forskning og holder foredrag nasjonalt og internasjonalt.
- Kurt Andreassen arrangerer kurs og underviser i muskel-skjelett ultralyd og injeksjonsteknikker.

- Øystein Holmedal forsker på tennisalbuie. Han holder også forelesninger for kolleger i emnet nå og da. Han har publisert en flott artikkel i 2019 som er verdt å lese: Holmedal Ø, Olaussen M, Mdala I, Natvig B, Lindbæk M: Predictors for outcome in acute lateral epicondylitis. BMC Musculoskelet Disord 2019, 20(1):375.
- Satya Sharma holder kurs i muskel-skjelett i Bergen. Han har en 20% stilling som 1. amanuensis ved UiB og har ansvar for undervisning i muskel-skjelett for medisiner studenter

Vi ser disse individuelle deltagelser i diverse faglige aktiviteter fra referansegruppens medlemmer som et viktig bidrag til kompetanseøkning for allmennleger innen muskel- og skjelettlidelser.

10.13 Faggruppe mot overdiagnostikk

Elisabeth Swensen har ledet referansegruppen.

Faggruppen har også i 2019 bidratt til og arbeidet for å gjøre kjent Legeforeningens kampanje "Kloke valg". Stefán Hjörleifsson sitter i kampanjens styringsgruppe.

Faggruppens medlemmer er på ulike vis aktive i prosjekter og verv med overdiagnostikk, overbehandling og medisinsk overaktivitet som fellesnevner. Sentrale teamer er antibiotikabehandling, persontilpasset medisin, medisinbruk i sykehjem og diagnostikk/behandling/forståelse av psykisk sykdom, spesielt hos barn og unge. Faggruppen har levert premisser til NFAs ledelse i diskusjonen om den nye retningslinjen for svangerskapsomsorgen med siktemål å få denne revidert. To medlemmer i gruppen (Bente Mjølstad og Elisabeth Swensen) sitter i arbeidsgruppen for dette formålet, oppnevnt av Helsedirektoratet.

Den årlige konferansen Preventing Overdiagnosis ble i 2019 avholdt i Sydney i august. Anna Stavdal, President Elect i WONCA, var invitert som keynote speaker. Faggruppen er stolte av og glade for at WONCAs kommende president så eksplisitt prioriterer arbeidet mot medisinsk overaktivitet.

På et faggruppemøte i København 2018 ble idéen om en nasjonal konferanse om overdiagnostikk unnfanget. Gruppen har i 2019 forberedt en bredt anlagt konferanse i begynnelsen av 2020. I løpet av 2019 lyktes vi med å få på plass et samarbeid mellom Legeforeningen, Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet om konferansen. Vi er takknemlige for den økonomiske støtten fra Legeforeningen til konferansen.

Gruppens medlemmer har ellers vært svært aktive og synlige som innledere, skribenter, undervisere og aktører i debatter i den offentlige samtalen og i faglige debatter.

10.14 Faggruppe for persontilpasset medisin og digital helse

Ikke levert årsmelding.

10.15 Faggruppe i psykiatri

Gruppens intensjon er å bidra i debatten rundt fagfeltet psykiatri, i en tid hvor det er politisk mye fokus på dette fagfeltet. Vi ønsker å bidra til at det allmenntilpassede perspektivet i psykiatrien får en tydelig rolle, og å styrke samhandlingen mellom spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjenesten.

Gruppens medlemmer har vært rekruttert fra PKO-miljøet, men flere medlemmer har sluttet i løpet av 2019, og gruppen består per desember 2019 kun av 4 medlemmer. Gruppen blir da formelt nedlagt januar 2020. Det er et sterkt ønske fortsatt å kunne ha en faggruppe i psykiatri, og NFA vil arbeide med å få etablert en ny faggruppe

Sentrale oppgaver 2019 har vært:

- Delta med innspill i debatter i regionalt PKO-nettverk i Helse- Sør-Øst i forbindelse med pakkeforløp i psykiatri.
- Innspill til Helsedirektoratet ved innføring av pakkeforløp for psykisk helse og rus.
- Deltakelse i legeforeningens ressursgruppe for prioriteringer i psykisk helsevern.
- Deltakelse i forskningsprosjekt om selvmordsforebygging.

10.16 Faggruppe for rusmedisin

Ikke levert årsmelding.

10.17 Faggruppe for samhandling

Medlemmer i faggruppen

Aktive:

Kjell Daniel Sørli, overlege, KAD, Aker, Oslo kommune (Nytt medlem)
Eivind Wik, seniorrådgiver i Direktoratet for e-helse, fastlege
Karin Frydenberg, fastlege i Østre Toten, PKO-leder på Sykehuset Innlandet
Benny Adelved, fastlege i Sarpsborg, PKO-leder i Sykehuset Østfold
Ellen Anita Fagerberg, fastlege i bydel Østensjø, Praksiskonsulent på OUS
Håvard Hagen Vika, fastlege i Drammen, Praksiskonsulent i Vestre Viken,

Drammen

Hilde Skyvulstad, samhandlingssjef for kommunene i Østfold

Anton Rodahl, fastlege i Kristiansand, PKO-leder på Sykehuset Sørlandet

Jan Morten Engzelius, fastlege i Asker, Leder Regionalt PKO-nettverk i HSØ

Olav Thorsen, fastlege i Stavanger, PKO-leder på SUS

Bente Thorsen, samhandlingsoverlege/PKO-leder, OUS (leder)

Tilknyttet, ikke aktive:

Anita Husveg, fastlege på Ytteren, PKO-leder på Helgelandssykehuset

Kirsten Rokstad, fastlege, Bergen

Torgeir Hoff Skavøy, fastlege, Bergen

Målsetting for faggruppen (uendret):

- ▶ Være et forum for allmennleger (fastleger og øvrige leger i kommunehelsetjenesten), som ønsker å bedre samhandling i helsetjenesten
- ▶ Bidra til at beslutninger knyttet til samhandling er kunnskapsbaserte, forsvarlige, sikrer optimal bruk av samlede helseressurser og er til pasientens beste
- ▶ Bidra til at fastlegers samhandlingskompetanse blir brukt
- ▶ Bidra til å øke og spre kunnskap om medisinsk samhandling
- ▶ Bidra til god arbeidsdeling, og til å gjøre fastlegenes arbeidshverdag (arbeidsmengde) forutsigbar og håndterbar
- ▶ Bidra til å utvikle gode modeller for samhandling, som blant annet kan brukes av PKO.
- ▶ Bidra til å utvikle gode arenaer for samhandling
- ▶ Bidra til at modeller som utvikles lokalt, blant annet i regi av PKO, kan komme til nytte nasjonalt og danne grunnlag for felles anbefalinger om samarbeid
- ▶ Være et ressursmiljø for NFA i samhandlingsspørsmål.

Faggruppen har hatt 5 møter a 3-4 timer. 2 av møtene har vært holdt på OUS (Ullevål). De øvrige 3 møtene ble avholdt i Direktoratet for e-Helse, Helse Sør Øst sine lokaler i Oslo og på Kommunal akutt døgnenhet (KAD) på Aker. Vi har prøvd ut ulike former for skype deltakelse og endt opp med «Join.nhn.no» som den beste løsningen.

Anbefalinger om samarbeid mellom fastleger og sykehus

Gruppen har holdt seg orientert om arbeidet som er gjort i legeföreningen og overfor HOD med forankring av «Anbefalinger om samarbeid mellom fastleger og sykehus». Arbeidet har båret frukter ved at de vises til i Oppdrags- og bestillerdokumentet fra HOD til RHF'ene for 2020:

«.....RHF skal påse at sykehusene ikke bruker fastlegene til administrativt arbeid som naturlig bør tilligge sykehusene. Dette gjelder blant annet følgende administrative oppgaver: o Videre henvisning til undersøkelser og kontroller basert på funn og vurderinger gjort av spesialisthelsetjenesten.

- o Rekvisisjoner på bildediagnostikk eller laboratorieanalyser som ledd i sykehusets vurderinger.
- o Rekvirering av pasientreiser til og fra undersøkelser i sykehus.
- o Sykemeldinger for sykehusopphold og den første tiden etterpå, frem til neste kontroll hos fastlege eller ny vurdering hos spesialist, hvis det er indikasjon for det.
- o Resept på nye legemidler, ved endret dosering og ved skifte av legemidler. Vanskelig tilgjengelige medikamenter gis med ved utskriving for de første dagene.

Legeforeningens "Anbefalinger om samarbeid mellom fastleger og sykehus" bør legges til grunn

samhandlingsarenaer mellom fastleger, kommunale leger/øvrige representanter og sykehus, herunder PKO's rolle. Flere av faggruppens medlemmer jobber med utvikling av slike møteplasser; Karin (Sykehuset Innlandet), Anton (Sykehuset Sørlandet), Benny (Sykehuset Østfold) og Bente (Hovedstadsområdet). Det er enighet om at PKO er en viktig ressurs og sentral driver på disse arenaene, som på mange måter svarer opp helsemyndighetens ønsker om utvikling av arenaer for faglig dialog. Noen av møteplassene refereres det til i ny nasjonal helse- og sykehusplan, <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonal-helse--og-sykehusplan-2020-2023/id2679013/>. De blir viktige elementer sammen med fastlegedeltakelse i de nye helsefelleskapene som planen legger opp til. *Eksempler på fagområder hvor disse foræne kan diskutere oppgavedeling mellom fastleger og sykehus:*

- Oppfølging og kontroll av kreftpasienter
- screening av nye pasientgrupper
- Nye behandlingstilbud,
 - hepatitt C, HIV, PBC, blæreskylling ved blærekreft
- Oppfølging av pasienter med
 - hjertesvikt
 - KOLS
 - Diabetes
 - Osteoporose
 - Nevrologiske lidelser

I slike dialoger har vi prøvd å bruke verktøyet:

NFA Vurderingsskjema ved endring av oppgaver mellom spesialisthelsetjeneste og fastleger juni 2018

Vi har tro på at dette kan hjelpe oss med å gi gode og reflekterte råd, og anbefaler andre å prøve det.

Anbefalinger om samarbeid mellom fastleger og kommunale tjenester

Faggruppen har startet et arbeid med å lage anbefalinger om samarbeid mellom fastleger og kommunale tjenester (Hjemmesykepleien, helsesykepleiere,

jordmødre, legevakt, KAD mm). Vi har tatt kontakt med kolleger i en del kommuner for å etterspørre samarbeidsrutiner, men har foreløpig ikke funnet så mange eksempler. I Karins kommune (Østre Toten) og Ellens bydel (Østensjø), er det utviklet samarbeidsrutiner som vi i alle fall kan legge til grunn. Bente leder en arbeidsgruppe som har laget «Anbefalinger om samarbeid for hjemmeboende pasienter som får legemidler i multidose i regi av kommunen, i hovedstadsområdet». Anbefalingene er presentert for faggruppen. De er til godkjenning i formelle samarbeidsorgan våren 2020. Vi tror anbefalingene kan danne grunnlag for en felles anbefaling fra faggruppens side. Anbefalingene får også betydning for utforming av løsning for multidose i e-resept (Edose), og dette er, ved Eivinds hjelp, spilt inn til Direktoratet for e-helse.

AKSON: På møtet vi hadde i Direktoratet for e-Helse ga Eivind oss en innføring om arbeidet med AKSON, og styrker og utfordringer knyttet til denne prosessen ble diskutert.

Kommunal akutt døgnenhet (KAD): På møtet på KAD Oslo (på Aker), fikk vi en innføring om hvordan denne drives; en stor enhet med døgnbemanning av lege og sykepleiere. Vi diskuterte forskjellene mellom KAD i store og små kommuner.

Klinisk emnekurs i medisinsk samhandling på PMU 2020.

Vi har fått plass til et 2 dagers emnekurs på PMU, og 8 av gruppens medlemmer deltar i kurskomiteen: Karin, Kjell Daniel, Håvard, Ellen, Benny, Morten, Eivind og Bente (leder).

Å bygge broer, Høringssvar

Faggruppen ga et omfattende høringssvar til legeforeningens rapport «Å bygge broen» i august 2019. Dokumentet ble tatt godt imot og i stor grad benyttet i NFA sitt høringssvar til rapporten.

10.18 Faggruppe for sosial ulikhet i helse

Denne faggruppen ble opprettet i juni 2018 og hadde sitt første møte i november 2018. Gruppen består av Marte Riseth, Benedicte Wardemann, Steinar Krokstad, Inga Marthe Grønseth og Ingvild Vatten Alsnes. Stefan Hjørleifsson og Harald Sundby er assosierte medlemmer.

Vi har i 2019 hatt et bidrag i Tidsskrift for Den Norske Legeforening:

<https://tidsskriftet.no/2019/08/debatt/fastlegegarantien>

I august 2019 holdt Steinar Krokstad foredrag om sosial ulikhet i helse på Telemark legeforenings årsmøte, og gruppen hadde i den anledning møte i Skien. Øvrig aktivitet har i all hovedsak vært elektronisk basert, og har den siste tiden dreid seg om å lage et klinisk emnekurs for Primærmedisinsk uke 2020.

10.19 Faggruppe i smertemedisin

Leder: Trygve Skonnord

Nestleder: Holgeir Skjeie

Antall medlemmer: 16

Faggruppen har ikke hatt felles møtepunkt i 2019, men flere av medlemmene har deltatt på vegne av faggruppen på flere arenaer.

Det kan nevnes:

- Leder er medlem i sakkyndig komité for kompetanseområde i smertemedisin, som har ansvar for å godkjenne leger og lage et utdanningsløp med obligatoriske kurs. Til nå er 42 leger godkjent, av dem 6 allmennleger. Første kull i utdanningsløpet er ferdig våren 2020, og noen av disse er allmennleger.
- Flere av legene i faggruppen har deltatt i kurskomitéer og som forelesere på kursene som fører fram til kompetanseområdet.
- Vi har deltatt i planleggingsmøte med NaKoNev (Nasjonalt kompetansesenter for nevrologiske smerter) om å utvikle kurs for allmennleger om nevrologiske smerter.
- Vi har spilt inn forslag om egen takst for de som har godkjent kompetanseområde, til bruk i konsultasjoner langvarige smerter, ala 615. Takstutvalget er positive, men vi har ikke fått aksept for dette i forhandlingene ennå.
- Vi har deltatt på møter i Smertenettverket som er en HOD-initiert og finansiert møteplass mellom de fire regionsykehusene.
- Faggruppen arrangerte et parallellseminar om opioider i allmennpraksis sammen med faggruppe i rusmedisin på en nasjonal smertekonferanse på Rikshospitalet 3.-4. januar 2019. Det deltok ca 100 personer på seminaret.
- Faggruppen er også involvert i arbeidet med tilpasning av ICPC-3 om smertediagnostikk som har endret seg helt i ICD-11.
- Leder er valgt inn i referansegruppe for Regional Kompetansetjeneste for smerte (ReKS) som representant for primærhelsetjenesten.
- Leder har også deltatt i arbeidet i referansegruppen for oppdatering av Helsedirektoratets veileder for Organisering og drift av tverrfaglige smerteklinikker.

Faggruppen opplever fortsatt at vi er en viktig aktør i samhandlingsarbeidet med spesialisthelsetjenesten og myndigheter slik at vi kan bidra som premissleverandør for medisinsk samhandling på området smertemedisin.

10.20 Faggruppe for ungdomsmedisin

Ikke levert årsmelding.

10.21 Faggruppe for ultralyd

Referansegruppens medlemmer har også dette året deltatt og arrangert ulike kurs. Medlemmene består av Morten Glasø, Roald Borthne, Geir Stene, Marius Christensen, Olav Karstad, Canh Le Nygaard, Karoline Lund, Bjarte Sørensen .

I mars 2019 ble det igjen avholdt grunnkurs i klinisk ultralyd under Oppdalsuka

Geir Stene har fratruddt som styremedlem i Norsk forening for ultralyddiagnostikk (NFUD). I hans sted har Bjarte Sørensen kommet til som representant for allmennlegene

NFUD er medarrangør av EUROSON 2020. Kongressen avholdes i Bergen 11-13.juni 2020. EUROSON er den europeiske sammenslutningen av ultralydforeninger (EFSUMB) sitt årlige fagmøte. Det tilbys foreningsaktiviteter, kurs og workshops, med stor faglig bredde og deltakere fra mange land. Samtidig med EUROSON, arrangeres et satellitt-kurs i klinisk ultralyd/POCUS (SONOSCADINAVIA). Canh Le Nygaard er med i arrangementskomiteen.

Det er aktive smågrupper i regi av referansegruppens medlemmer og vi deltar i undervisning på lokale kurs. Medlemmene treffes jevnlig på kursene som avholdes og ellers på mail. Facebookgruppen «fuanorge» kontinuerer som lukket gruppe, og har per januar 2020, 692 medlemmer. Den er et nyttig kontaktpunkt med mange referanser til kurs, lærebøker på nett og papir. Spennende kasuistikker og spørsmål om bilder blir også tatt opp her. Canh Le Nygaard er i facebookadministrasjonen. Canh er også svært aktiv med internasjonalt nettverk innen nettbasert undervisning i ultralyd og i ordinære kursoppsett.

Hjemmesiden til Forening for Ultralyd i Allmennpraksis (www.fuanorge.no) gir informasjon om litteratur, kurs og nyttige linker. Den er for tiden under revidering, og er ikke tilgjengelig.

Leder i foreningen er
Canh Le Nygaard.

FUA ved leder C.L.Nygaard har kurssamarbeid med Norsk Fysioterapeutforbund . En bruker med hell undervisere fra begge faggrupper og vi fortsetter med dette samarbeidet.

En utfordring gjennom mange år er å arrangere kurs. Honoreringen kompenserer i svært liten grad for det økonomiske tapet underviserne har. Oppdalsuka er unntaket. Der har en fått gjennomslag for gratis reise, kost og losji samt full praksiskompensasjon, om du er veileder eller også foreleser. Kursavgiften har blitt noen høyere for den enkelte, uten at det har ført til lavere søkning. Kursene blir alltid utsolgt kort tid etter annonsering.

Ultralyd er nå en del av pensum for legestudenter ved Universitetet i Oslo. FUA sin leder er med i undervisningen. Flere av medlemmene i faggruppen er dessuten praksislærere for legestudenter. Studenter i allmennt medisinsk utplassering, etterspør ultralyd- undervisning. Per i dag er dette et reelt tilbud, kun til studenter med praksislærer som bruker ultralyd.

Det arbeides for å få ultralyd inn i undervisningen også ved de andre medisinske fakultetene.

Vi gleder oss over den stadig økende interessen for og bruken av klinisk ultralyd (KUL). Vi ser at faggruppen har bidratt sterkt til dette. Også andre spesialiteter enn allmennt medisin er engasjert. Leger på sykehus har utfordringer både med tanke på kurstilbud og gjennomslag for klinisk bruk. På initiativ fra FUA i 2018, ble det etablert en ny forening, *Forening for klinisk ultralyd* (FoKul). Den har som intensjon å fremme klinisk ultralydbruk i kommunehelsetjenesten så vel som i helseforetakene. Det foreligger betydelig evidens for at KUL er nyttig på legevakt og i akuttmottak, på fastlegekontor, i sykehjem og på sengepost. FUA er nå en egen underavdeling i FoKUL.

I USA er klinisk ultralyd blitt obligatorisk i spesialiseringen i Family Medicine (allmennt medisin). Vi ønsker naturlig nok også at norsk allmennt medisin følger etter.

11 TILDELING AV PRISER

11.1 Løvetannprisen 2019

Årets vinnere var Svein Aarseth og Karsten Kehlet

11.2 Skribentprisen 2019

Årets skribentpris gikk til Marit Tuv

11.3 Forskningsprisen 2019

Årets vinner Juan Carlos Aviles Solis

12 NFAs VEDTEKTER

Vedtatt på NFAs årsmøte i Fornebu 7.mai 2013, sist endret 26.4.18.

Se: <https://beta.legeforeningen.no/foreningsledd/fagmed/norsk-forening-for-allmenmedisin/Styrets-arbeid/styret/vedtekter/>